

limka®

INFORMAČNÝ MAGAZÍN MESTA LEVOČA

MÁJ 2020

levoča®

25

PULCHRITUDO CIVITATIS CONCORDIA.

ANNO

1894.

stiahnite si magazín
LIMKA v PDF cez QR Code

NAJVÄČŠIE NÁKUPNÉ CENTRUM NA SPIŠI

OBSAH

str. 4 – 5

Kontrolu komína nechajte
na odborníkov

str. 7

Chybné držanie tela
a skolióza sú u detí čoraz
vážnejším problémom

str. 7

Pohotovostné lekáreň

str. 8 – 9

Levoča a 75. výročie ukončenia
druhej svetovej vojny

str. 10

Máj v tradičnej kultúre okolia
Levoče

str. 12

Knižnica Jána Henkela
v Levoči

str. 16

Štefan Zamkovský
a Zamkovského chata vo VT

str. 18 – 19

Ako tvoriť menej odpadu

str. 22

Ako zasiahla pandémia
naše školstvo

str. 23

Priame prenosy bohoslužieb
počas Veľkej noci

str. 28 – 29

Správanie sa v lese

Obálka:

Vladimír Malák

Milí Levočania, vážení spoluobčania!

Dovoľte mi v krátkosti vás informovať o situácii vo Všeobecnej nemocnici s poliklinikou Levoča v súvislosti s ochorením COVID-19 a s aktuálnou epidemiologickou situáciou pri celosvetovom postihnutí pandémie.

V nemocnici boli na základe nariadení Vlády SR, hlavného hygienika SR a ostatných štátnych inštitúcií vykonané tieto kroky:

- boli dočasne pozastavené plánované operačné výkony a vykonávajú sa len operácie, pri ktorých hrozí významné zhoršenie zdravotného stavu pacienta alebo nezvratné zhoršenie jeho zdravotného stavu, ak by táto operácia nebola vykonaná (začiatkom mája predpokladáme opätovné znovuoobnovenie plánovanej operatívy),
- dôsledkom tohto opatrenia bolo dočasne presťahované urologické oddelenie do priestorov chirurgického oddelenia,
- na dennej báze sa v nemocnici monitoruje druh, množstvo a dostupnosť ochranných osobných prostriedkov (OOP),
- kontinuálne prebieha nácvik zamestnancov na správne obliekanie a vyzliekanie OOP, na dezinfekciu rúk a povrchov,
- v budove urologického oddelenia vzniklo pracovisko triáže (triedenia), sú tam dve ambulancie – jedna pre interné odbory a jedna pre chirurgické odbory, kde je k dispozícii 12 lôžok so sociálnym zariadením, vrátane 1 lôžka na poskytovanie intenzívnej starostlivosti – OAIM lôžko. V týchto priestoroch je zriadená aj operačná sála na prípadnú operáciu COVID pozitívneho pacienta,
- všetky odborné spoločnosti vydali odborné usmernenia týkajúce sa diagnostiky, ošetrovania a liečby COVID pozitívnych pacientov, ktoré sú všeobecne rešpektované,
- každý pacient vrátane tých, ktorých privezie záchranná služba, ide najprv na pracovisko triáže, kde sa cieľovými otázkami zistí, či patrí do rizikovej skupiny ochorenia COVID-19. Ak áno, je vyšetrený priamo na triáži, ak nie, pokračuje plynule do nemocnice. Toto opatrenie je nutné na ochranu ostatných pacientov v nemocnici aj personálu,
- v nemocnici kontinuálne pracuje krízový štáb, dennodenne zasadá prostredníctvom videokonferencie krízový štáb skupiny AGEL,
- v rámci skupiny AGEL je dennodenne monitorovaná epidemiologická situácia, počty pozitívnych, testovaných, nakazených a hospitalizovaných pacientov,
- v spolupráci s ORL ambulanciou bolo natočené inštruktážne video na edukáciu správnej techniky steru,
- manažment nemocnice sa zúčastňuje rokovania krízových štábov na miestnej, okresnej aj krajovej úrovni,
- vrcholový manažment AGELu sa zúčastňuje na pravidelných rokovaniach na Ministerstve zdravotníctva SR.

V nasledujúcich týždňoch nás čaká:

- v priebehu mája bude spustený odberový stan na odber sterov pre pacientov odoslaných obvodnými lekármi alebo na komerčné testovanie (jednotlivci aj firmy),
- nácvik operácie COVID pozitívneho pacienta hlavne za účelom správneho používania OOP, ale aj s dôrazom na následnú logistiku pacienta po odchode z operačnej sály, príprava anesteziologického tímu a jeho techniky, dekontaminácia tímu a priestorov,
- montáž nového CT prístroja, ktorý urýchli a skvalitní diagnostiku vás, pacientov. Kvôli tomu je potrebné na cca 3 mesiace dočasne odstavenie CT prístroja v nemocnici Levoča. CT vyšetrenia budú v tomto období poskytované okolitými nemocnicami,
- montáž nového CT je súčasťou novobudovaného pracoviska urgentného príjmu, na ktorom práce pokračujú bez prerušenia.

Na záver by som Vám rád, milí Levočania, poďakoval za disciplínu a trpezlivosť pri čakaní na triáž, ktorá je malým, ale nevyhnutným zdržaním pacienta. Robíme to pre vaše dobro a našu aj vašu ochranu pred koronavírusom.

Zároveň mi dovoľte poďakovať všetkým, ktorí nám akýmkoľvek spôsobom pomáhajú zvládať túto situáciu.

Spolu to zvládneme.

MUDr. Martin Hlubek,

poverený vedením Všeobecnej nemocnice s poliklinikou Levoča, člena skupiny AGEL

Informačný magazín mesta Levoča LIMKA. Vydávané a rozširované na území mesta Levoča. Vychádza jedenkrát mesačne, k 1. dňu v príslušnom mesiaci. **Vydáva:** Mesto Levoča, Námestie Majstra Pavla 4, 054 01 Levoča, IČO: 00329321. Ročník V., číslo 5. NEPREDAJNÉ. Náklad: 4400 kusov. EV 5295/15, ISSN 2453-7055. **Grafická úprava a sadzba:** Vladimír Malák. **Inzercia:** Mesto Levoča. **Tlač:** ProfiPrint, s.r.o., Levoča. **Redakčná uzávierka 20. deň v kalendárnom mesiaci.** V prípade, ak deň redakčnej uzávierky LIMKY prípadne na sobotu, nedeľu, sviatok alebo deň pracovného pokoja, posledným dňom na dodanie podkladov je najbližší skorší pracovný deň. Nevyžiadané materiály a fotografie nevraciam. Vydavateľ si vyhradzuje právo na úpravu, skrátenie, prípadne na neuverejnenie príspevku. Vydavateľ nezodpovedá za obsah doručenej inzercie. **Zodpovedný redaktor:** Miroslav Čurilla. **Výkonný redaktor:** Bc. Vladimír Malák. **Jazyková korektúra:** Mgr. Mária Guffová. **Redakčná rada:** Mgr. Anna Babicová, Mgr. Nikolaj Kučka, Bc. Vladimír Malák, Mgr. Mária Guffová. **Adresa redakcie:** Mesto Levoča, Námestie Majstra Pavla 4, 054 01 Levoča. Tel.: 053 451 2467. Príspevky posielajte na adresu: limka@levoca.sk. Za prípadné tlačové chyby sa ospravedlňujeme. Informácie pre dotknutú osobu o prevádzkovateľovi a spracúvaní osobných údajov sa nachádzajú na webovom sídle mesta Levoča www.levoca.eu/gdpr.pdf alebo ich možno získať na mailovej adrese zodpovednaosoba@levoca.sk a telefónnom čísle 0911 617 444.

Kontrolu komína nechajte na odborníkov

Majitelia domov musia aspoň raz ročne (v niektorých prípadoch, v závislosti od technického riešenia, aj častejšie) zabezpečiť kontrolu komína. Túto povinnosť im ukladá novela zákona o ochrane pred požiarimi. Zákon dnes jasne hovorí: komín musia skontrolovať, vyčistiť či preskúšať odborníci, teda kominári alebo revízni technici komínov. Komín si teoreticky môžete skontrolovať a vyčistiť sami – zákon priamo neukladá, že to môže urobiť len kominár. Na preplatenie škôd z požiaru spôsobeného poruchou komína však poisťovni nebude stačiť vyhlásenie, že ste si komín vyčistili svojpomocne. Poisťovňa vyžaduje potvrdenie od kominára. Ak ho nepredložíte, škody nemusia preplatiť. Okrem toho riskujete aj pokutu a v najhoršom prípade dokonca trestné stíhanie. Inak hrozí majiteľovi nehnuteľnosti pokuta až do výšky 99 eur.

Kontrola každý rok

Vykurovacia sezóna sa končí, na povinnosť dať vyčistiť a skontrolovať komín na svojej nehnuteľnosti si totiž mnohí vlastníci nespomenú. **Kontrolovať a čistiť komíny pritom už môže len osoba odborne spôsobilá, a teda kominár alebo revízny technik komínov.**

Aj keď by bolo vhodnejšie dať si skontrolovať a vyčistiť komín na jar, väčšina ľudí si tento krok necháva na poslednú chvíľu a kominára zháňa až na začiatku zimnej vykurovacej sezóny. Ide o podcenenie situácie, pretože najmä samým majiteľom rodinných domov či prevádzkovateľom budov by malo najviac záležať na tom, aby ich komín a spotrebiče k nemu pripojené boli v období vykurovania v dobrom technickom stave. Zanedbaný stav môže mať fatálne následky. Práve vyhorenie sadzí v komíne a nesprávna manipulácia so žeravým popolom patria k najčastejším príčinám v štatistike požiarovosti. Nánosy sadzí totiž nielenže zhoršujú ťah komína, ale aj zvyšujú riziko požiaru najmä po vykurovacej sezóne. Horľavou sa môže stať už aj niekoľkokentimetrová vrstva sadzí. Preto komíny treba dať vyčistiť, a to pravidelne. Lehoty na povinné čistenie a kontrolu komínov upravuje vyhláška ministerstva vnútra, líšia sa pri používaní spotrebičov na rôzne typy skupenstiev palív.

Čo sa robí pri čistení komína?

Zákon ukladá aj povinnosti samotnej „odborne spôsobilej osobe“. Kominár počas jednej kontroly a pri čistení komína posúdi umiestnenie horľavých materiálov v nadväznosti na konštrukčné vyhotovenie komína, dymovodu a palivového spotrebiča. Skontroluje telesá komína, dymovodu a spotrebiča z hľadiska ich požiarnej bezpečnosti a z aspektu spoľahlivej funkcie dymovej cesty. Odstráni pevné usadeniny spalín v dymovej ceste, vrátane lapača iskier a v priestore prestupu spalín od spaľovacej komory k dymovému hrdlu a skontroluje, či je voľný prístup ako ku komínu, tak aj k dymovodu, čistiacim miestam a k spotrebiču.

Kontrola technického stavu a stavebného vyhotovenia komína sa odporúča nielen v prípade kúpy staršieho domu, ale aj pri akýchkoľvek stavebných úpravách komína, zmeny paliva či pripojení nového spotrebiča na existujúci komín. Technické podmienky výstavby komínov a dymovodov, vrátane lapača iskier, podrobnejšie určuje vyhláška Ministerstva vnútra SR. Pokiaľ by všetky neboli splnené, kominári o nich budú informovať samého vlastníka rodinného domu a pokiaľ by ich nebolo možné ihneď odstrániť, zapíšu ich do dokladu o kontrole a čistení. Na majiteľovi nehnuteľnosti potom zostáva zabezpečiť, aby sa zistené nedostatky čo možno

najrýchlejšie odstránili. V prípade chýb, ktoré ohrozujú požiaru bezpečnosť stavieb alebo zdravie a životy ľudí, sa takýto komín alebo dymovod až do odstránenia nedostatkov nesmie používať.

Potvrdenie je dôležité

Potvrdenie o čistení a kontrole komína alebo potvrdenie o vykonaní preskúšania komínov si treba starostlivo uschovať. Práve tento doklad môže byť rozhodujúcim v prípade preplatenia poisťovnej udalosti. Cena pravidelnej kontroly a čistenia je závislá od veľkosti a počtu prieduchov a typu paliva. Orientačná cena sa pohybuje od 10 do 30 € za prieduch.

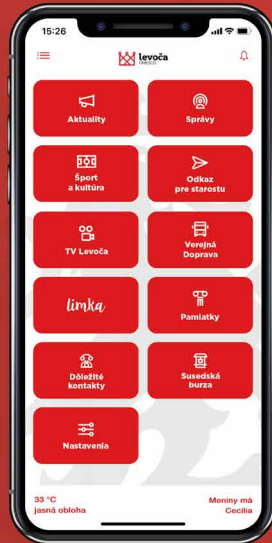
Čo musíte robiť, ak máte v dome komín?

- Zabezpečovať pravidelné čistenie a kontrolu komínov: zabezpečiť odborné preskúšanie komínov osobami s odbornou spôsobilosťou pred pripojením palivového spotrebiča na komín, zámenou lokálneho palivového spotrebiča na ústredný zdroj tepla alebo etážový zdroj tepla, zmenou druhu paliva a po stavebných úpravách na telese komína.
- Dodržiavať technické podmienky a požiadavky na protipožiaru bezpečnosť pri inštalácii a prevádzkovaní palivových spotrebičov.

SOM
Správy o meste

STIAHNITE SI
NOVÚ APLIKÁCIU
Levoča

www.spravymeste.sk

čov, elektrotepelných spotrebičov a zariadení ústredného vykurovania a pri výstavbe a používaní komínov a dymovodov a zabezpečiť označenie komínu štítkom.

- Uchovávať a predkladať kontrolným skupinám obce potvrdenia o vykonaní odborného preskúšania komína.

Všetky informácie v súvislosti s čistením a kontrolou komínov nájdete aj:

- V zákone č.314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarimi v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov;
- Vo vyhláske MV SR 401/2007 o technických podmienkach a požiadavkách na protipožiaru bezpečnosť pri inštalácii a prevádzkovaní palivového spotrebiča, elektrotepelného spotrebiča a zariadenia ústredného vykurovania a pri výstavbe a používaní komína a dymovodu a o lehotách ich čistenia a vykonávania kontrol;
- Odkaz na tlačivo: „Potvrdenie o vykonaní čistenia a kontroly komína a dymovodu“ (<https://www.noveaspi.sk/products/law-Text/1/65457/1/2> – Príloha č.11

Ing. Rastislav Horbal'
Krizové riadenia mesta, technik PO

Mimoriadna situácia

Dňa 06.04.2020 v čase o 9.00 hod. v súvislosti so vznikom mimoriadnej udalosti, bola na území mesta vyhlásená mimoriadna situácia, a to z dôvodu, že na ceste III/3225 Levoča - Závada bol zistený zosuv svahu v dĺžke 50 m. Zosuv svahu poškodil časť cestného telesa cesty III. triedy III/3225. V tejto časti svahu bolo umiestnené aj vodovodné potrubie, ktoré bolo zosuvom tiež poškodené, čím Mesto Levoča prišlo o jeden zo svojich zdrojov pitnej vody. Danou situáciou je ohrozený prístup do obývaných mestských častí Levočská Dolina, Závada, Fedorkin jarok a Levočské

kúpele, uvedený stav ohrozuje život, zdravie a majetok ľudí, ohrozuje zásobovanie vodou. Hrozí ďalší zosuv svahu a prepadnutie sa vozovky, je ohrozená bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky. Je potrebné prijať urýchlené opatrenia stavebného charakteru k stabilizácii svahu, stabilizácii cestného telesa a obnove funkčnosti vodovodného potrubia. Boli vykonané predbežné opatrenia, a to zabezpečenie miesta, zníženie rýchlosti v danom úseku na miestnej komunikácii ako aj regulácia dopravy.

Ing. Rastislav Horbal'

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

Významné životné jubileum v mesiaci
apríl 2020 oslávili:

85 rokov
Katarína Sivecová

81 rokov
Helena Babíková

Významné životné jubileá
v mesiaci máj 2020 oslavia:

87 rokov
Irena Pittnerová

86 rokov
Jozef Kacej

85 rokov
Jaroslav Babík, Mária Bičová

84 rokov
Anna Starigazdová, Jozef Štrama

83 rokov
Helena Matvejová

81 rokov
Olga Šťastná

80 rokov
Ondrej Kršiak, Alžbeta Matejová,
Alžbeta Nováčková,
Ján Petrek, Anna Štefaňáková

79 rokov
Mária Ambrózyová

76 rokov
Emília Marušáková

75 rokov
Žofia Dzurňáková, Mária Hámorová,
Veronika Jenkutová, Peter Kacej,
Pavol Viduch

70 rokov
Anna Jakubcová, Mária Kyselová,
Štefan Mlynarčík

Všetkým oslávencom srdečne blahoželáme,
prajeme pevné zdravie a veľa životného optimizmu do ďalších rokov života.

Vítajte medzi nami:
Diana Čechová
Natália Kamenická
Nina Tatarková

Manželstvo uzavreli:
Daniel Klapáč a Michaela Pavláková

Opustili nás:
Anna Jakubovičová, rok nar. 1923
Anna Baníková, rok nar. 1927
Mária Spišská, rok nar. 1930
Anna Petrušková, rok nar. 1933
Milan Brincko, rok nar. 1940
Emília Žiltová, rok nar. 1940
Daniela Gallíková, rok nar. 1953

Mgr. Darina Krajňáková
oddelenie OaVP

OZNAM

V dňoch 3., 4., 6. apríla 2020 v popoludňajších hodinách na území mesta Levoča prebehlo jedno z ďalších preventívnych opatrení mesta Levoča, na zabránenie šírenia nákazy Covid19. Do tejto činnosti sa zapojili členovia Dobrovoľného hasičského zboru. Dezinifikovali vstupy do bytových domov, lavičky, zastávky MHD, ihriská pod.

Ing. Rastislav Horbaľ

Vážení občania,

v rámci preventívnych opatrení v boji s Covid19 Vás vyzývame, aby ste sa dostavili na Klientske centrum mestského úradu, prevziať si dezinfekčný gél na ruky oproti podpisu. Platí pre občanov narodených v rokoch **1923 - 1952**. Jedna tuba na osobu. V prípade nemožnosti prevziať si gél osobne, môžete poveriť rodinného príslušníka. Pri vstupe na mestský úrad nezabudnite, prosím, dodržať hygienické opatrenia a prekrytie horných dýchacích ciest. Ďakujeme.

Primátor mesta Levoča

Chybné držanie tela a skolióza sú u detí čoraz vážnejším problémom

Starostlivosť o správne držanie tela nie je možné prehliadať ani v detskom veku, pretože práve čas rastu a dospievania ovplyvňuje to, či bude mať nesprávne držanie tela vplyv na chrbticu, kĺby, svaly a šlachy aj v dospelosti.

Práve týmto zdravotným problémom sa vo Všeobecnej nemocnici s poliklinikou Levoča, člen skupiny AGEL, venuje oddelenie fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácie.

Chybné držanie tela v detskom veku ovplyvňuje nielen genetický faktor, ale aj vývojový, kam patrí napríklad adolescentný vek, enormný nárast do výšky, obezita či nosenie školskej tašky. Ďalším faktorom je záťažový, ktorý je spôsobený tým, keď deti majú príliš málo, alebo naopak príliš veľa pohybu. Ak viacero z týchto faktorov pretrváva, má to negatívny dopad na chrbticu, kĺbny a svalovošlachový aparát detí.

V roku 2016 sa na Slovensku liečili najčastejšie ochorenia chrbtice u 23 148 detí vo veku 3 až 18 rokov. Za posledné tri roky bol zaznamenaný nárast počtu detí s rôznymi deformitami chrbtice a horšie sú na tom deti vo veku 10 až 15 rokov. „Po dôkladnom vyšetrení fyziatrom sa deťom stanoví program s procedúrami, ktoré absolvujú. Zahŕňajú okrem podávania lavatermu, teda tepleho obkladu, masáží aj cvičenia zame-

rané špeciálne na danú problematiku,“ vysvetľuje primárka FBLR oddelenia MUDr. Ingrid Dzurňáková, MBA, z levočskej nemocnice. Deti a ich rodičia následne absolvujú inštruktáž aj pre domáce cvičenie, ktoré pozostáva zo súboru cvičení na podložke a pomôckach. „Denne sa venujeme približne desiatim až dvanástim deťom a ročne nám počet detí pribúda. Cvičenia sú dôležité na posilnenie hlbokého stabilizačného svalstva, ktorý, ak je oslabený, výrazne zhoršuje postúru tela. Zamerané sú tiež na uvoľnenie skráteného a stuhnutého svalstva. Cvičebná jednotka je rozdelená do viacerých častí a je ušitá na mieru dieťaťa, pretože každé dieťa má iné ochorenie, svalovú a pohybovú zdatnosť,“ hovorí vedúca fyzioterapeutka Mgr. Monika Gburová.

Po pravidelnom cvičení nielen v ambulancii, ale aj doma, sa dosiahne naprí-

klad symetrické posilnenie oslabeného svalstva, zlepšenie postavenia lopatiek a napriami sa celá chrbtica. Fyzioterapeut má pre rodičov jednoduché odporúčania. „Dôležité je nabádať deti k napriamaniu tela a zvoliť vhodné športové aktivity, ako je plávanie, turistika, jazda na koni, bicyklovanie či beh. Vhodné je tiež zamerať sa na obuv a na náplň školských tašiek,“ dodáva Zuzana Urbanová, diplomovaný fyzioterapeut.

Vo Všeobecnej nemocnici s poliklinikou Levoča liečia deti a mládež, ktorých zdravotný stav, súvisiaci s ochoreniami chrbtice či pohybového ústrojenstva, vyžaduje už zásah lekára.

Informácie poskytl
Mgr. Martina Pavliková,
Hovorkyňa skupiny AGEL SK

P O H O T O V O S T N É

L E K Á R N E

**ROZPIS
SLUŽIEB
MÁJ 2020**

**-
OKRES LEVOČA**

1. 5.	08:00 - 19:00	lekárneň U Leva
2. - 3. 5.	08:00 - 20:00	lekárneň Dr. Max
4. - 7. 5.	16:00 - 20:00	lekárneň Dr. Max
8. 5.	08:00 - 19:00	Zelená lekárneň
9. - 10. 5.	08:00 - 20:00	lekárneň Dr. Max
11. - 15. 5.	16:00 - 20:00	lekárneň Dr. Max
16. - 17. 5.	08:00 - 20:00	lekárneň Dr. Max
18. - 22. 5.	16:00 - 20:00	lekárneň Dr. Max
23. - 24. 5.	08:00 - 20:00	lekárneň Dr. Max
25. - 29. 5.	16:00 - 20:00	lekárneň Dr. Max
30. - 31. 5.	08:00 - 20:00	lekárneň Dr. Max

Levoča a 75. výročie ukončenia druhej svetovej vojny

Pred viac ako pol rokom sme si pripomenuli smutné výročie vzniku najhoršieho vojenského konfliktu v dejinách ľudstva – druhej svetovej vojny. Tento rok si pripomenieme jej ukončenie, 8. mája 1945.

Záverečná fáza vojny sa v našich geografických pomeroch začala v októbri v roku 1944, kedy jednotky Sovietskej armády a príslušníci Prvého československého armádneho zboru vstúpili na pôdu Slovenska v oblasti Duklianskeho priesmyku. Začala sa rozhodujúca etapa oslobodzovania Československa. V priebehu januára 1945 bol už oslobodený celý Spiš. Pre Levoču svitol tento radostný deň 27. januára 1945. Víťazné vojsko sa po príchode ubytovalo v kasárňach i v súkromných domoch, aby po krátkom oddychu pokračovalo ďalej. Hlavný stan generála Ludvíka Svobodu bol na dva dni umiestnený v Thurzovom dome. Situácia v Levoči a jej okolí mala mnohé zvláštnosti. Niekoľko dní pred príchodom osloboditeľských armád nemecké vojenské veliteľstvo nariadilo mobilizáciu mužov a evakuáciu obyvateľstva. Veľká časť obyvateľov neposlúchla a hľadala útočisko v horách, kde očakávali oslobodenie. Aj napriek prudkým bojom, ktoré si vyžiadali ľudské straty, materiálne škody neboli až také veľké, ako v severovýchodných oblastiach Slovenska. Zo štatistických údajov sa dozvedáme, že zo 42 obcí vtedajšieho Levočského okresu len v ôsmich boli zničené, alebo poškodené domy. Úplne zničených bolo 21, ťažko poškodených 92 a ľahšie i stredne poškodených bolo spolu 170 domov. V samotnej Levoči boli úplne zničené dva obytné domy, jedna stodola, priemyselná budova hospodárskeho liehovaru a 65 obytných budov bolo stredne poškodených, v dezolátnom stave boli hlavne cestné komunikácie. Celková hodnota vojnových škôd bola vo výške 1 554 000 korún. Tak ako všade na oslobodenom území, aj v Levoči bolo najhlavnejšou úlohou zaistiť najnutnej-

šie podmienky existencie obyvateľov. V prvom rade to bola starosť o zásobovanie potravin, ktoré sa zabezpečovali formou potravinových lístkov. Zavedený prídelový systém sa rozšíril na všetky druhy každodenných potrieb vrátane obuvi a šatstva. Zásobovanie veľa ráz zlyhávalo práve kvôli zničeným cestám a rýchlemu mŕňaniu zásob. Prísne sa dohliadalo na odber elektriny a rozdeľovanie palív, veľké úsilie sa vynaložilo na obnovu prerušeného telefonického a poštového spojenia. Železničná trať spájajúca Levoču so Spišskou Novou Vsou bola poškodená a nefunkčná,

pretože most na nej bol zničený. Most urýchlene opravili a už 13. mája 1945 mohla byť na tejto trati obnovená preprava. Uvedené opatrenia boli dôležité aj kvôli prítomnosti armády v meste. Potreba prispieť k oslobodeniu ešte okupovaných častí republiky si vyžadovala rozšíriť jednotky Československej armády. Podmienky na splnenie tejto úlohy boli vytvorené v levočských kasárňach s rozsiahlym výcvikovým priestorom. V tom čase aj v oboch levočských nemocniciach a v objektoch adaptovaných pre sanitné účely ležalo po prechode frontu okolo 600-700

Pamätník padlých v druhej svetovej vojne na levočskom cintoríne.

ranených vojakov. Okrem opatrení na pomoc armáde zabezpečilo sa odstránovanie zákopov na ornej pôde, aby sa mohlo začať s jarnými poľnohospodárskymi prácami. Nezabúdalo sa ani na najzraniteľnejších členov spoločnosti. Už v júli 1945 sa otvorili jasle a starobinec. Pozornosť sa venovala aj „očiste“ národného a politického života. V zmysle uznesenia Slovenskej národnej rady číslo 33/1945 Zb. n. SNR sa zriadili retribučné (ľudové) sudy, ktoré zabezpečovali jeho realizáciu v podobe stíhania exponentov fašistických inštitúcií, vojnových zločincov, zradcov a kolaborantov. V Levoči bol takýto súd zriadený v rokoch 1945-1946 a mal pôsobnosť na Levočský okres a od roku 1947 sa jeho pôsobnosť rozšírila na celý Spiš. Roku 1948 bol v Levoči zriadený samostatný ľudový súd s celospíšskou

právomocou. Súdení boli hlavne príslušníci fašistických ozbrojených zložiek SS (Schutzstaffel), úderných jednotiek FS (Freiwilliger Schutzdienst), agenti gestapa, členovia Deutsche Partei a Magyar Párt, členovia Heimatschutzu, udavači a kolaboranti s nemeckými vojenskými a bezpečnostnými orgánmi a pod. Z dostupných demografických údajov je zrejme, že počet obyvateľstva značne poklesol. V roku 1940 mala Levoča 9170 obyvateľov, ale v roku 1945 už iba 6587. Dokonca ani v roku 1950 pri oficiálnom sčítaní ľudu sa nedosiahol počet obyvateľstva aký malo mesto pred rokom 1940. K zaujímavostiam povojnového obdobia patrí aj rozhodnutie Dočasného okresného národného výboru v Levoči zo dňa 10. apríla 1945, ktorým zmenil historické názvy väčšiny levočských ulíc.

Tieto a mnoho ďalších informácií sú uchované v bohatých archívnych fondoch a zbierkach uložených v Spišskom archíve v Levoči. Archívne dokumenty k významnému výročiu ukončenia druhej svetovej vojny budú širokej verejnosti prístupné počas podujatia - Dňa otvorených dverí, ktoré archív každoročne organizuje, a o ktorý má verejnosť stále väčší záujem. Termín podujatia zatiaľ nie je známy, keďže aj archív je verejnosti dočasne neprístupný vzhľadom k všeobecne známym hygienickým opatreniam proti šíreniu pandémie ochorenia COVID-19.

Mgr. Monika Fekiačová
Spišský archív v Levoči

Príbehy z regálov... od predmetu k exponátu...

Trinásť príbehov, osem autorov- kurátorov, množstvo exponátov- to sú Príbehy z regálov... od predmetu k exponátu. Nová expozícia Spišského múzea v Levoči má ambíciu predstaviť verejnosti múzeum nie ako statickú, prachom zapadnutú inštitúciu, ale ako dynamické, živé kultúrne centrum.

Pre naplnenie tejto ambície bol zvolený nevšedný rámec. Tým hlavným cieľom nie je prezentácia vystavených exponátov, ale proces naplňovania hlavnej úlohy, ktorú múzeum, ako vedecká inštitúcia, má. Tou je zhromažďovanie, uchovávanie a ochrana hmotných pamiatok. Zároveň výstava odкрýva aj spôsob, akým sú exponáty získavané a z akých zdrojov je ich získavanie financované. V porovnaní s inými výstavami je toto nahliadnutie za muzeálnu oponu novinkou.

Základnú štruktúru výstavy tvorí trinásť príbehov. Centrom každého z nich je predmet a jeho cesta, na konci ktorej sa z neho stáva múzejný exponát. Príbehy exponátov nekončia v muzeálnych depozitoch, ale pokračujú ďalej, v stálych expozíciách a výstavách.

Samotná výstava je spojením moderného s tradičným. Nenecháva návštevníka pasívnym. Je na ňom, ktorú formu

si vyberie. Tradičnú, alebo modernú- technickú. Prvá návštevníkovi ponúkne základné informácie o vystavených exponátoch. Druhá, technická, tieto základné informácie prostredníctvom prezentácií v tabletoch, v data projektoroch a vďaka zachovaným zvukovým záznamom rozšíri, prípadne doplní. Návštevník si, podľa svojho subjektívneho záujmu, sám zvolí, ktorému príbehu venuje väčšiu časť svojej pozornosti. Či už je to archeológia, etnografia, umelecká história, reštaurovanie alebo história bežného dňa, všetky ponúkajú prijímateľom široký diapazón možností, ktoré majú za cieľ uspokojiť aj toho najnáročnejšieho návštevníka. Zároveň sa výstava stáva atraktívnou pre všetky vekové kategórie. Je však časovo náročná. Nie je to typ výstavy, ktorú je možné vidieť v celom jej rozsahu len počas jednej návštevy. Každou ďalšou návštevník objaví niečo nové, iný jej rozmer.

K danej výstave sú pripravované bohaté sprievodné programy. Sú zamerané najmä na najmenších a školopovinných návštevníkov. Prostredníctvom nich môžu študenti a žiaci rozvíjať svoje povedomie vlastných vkusových postojov, svoje kultúrno- historické vedomie, rozvíjať schopnosť rešpektovať a tolerovať hodnoty iných ľudí a kultúr. A v neposlednom rade vybudovať v nich vzťah k múzeám a kultúrnym inštitúciám. Pri koncipovaní sprievodných programov Spišské múzeum v Levoči nezabúda ani na dospelých a seniorov. Pre nich budú určené sprievodné prednášky a workshopy.

SNM-Spišské múzeum v Levoči

Máj v tradičnej kultúre okolia Levoče

Máj nie je len mesiacom lásky, ale v tradičnej kultúre na území Slovenska aj mesiacom výnimočných a archaických sviatkov a pestrého koloritu jarých zvykov a obyčají. Rozkvitnuté stromy, spev vtákov a všadeprítomná bujná zeleň. To je jasný znak vrcholiacej májovej jari. Aj v okolí Levoče sa k mesiacu máj viazalo množstvo zaujímavých prejavov tradičnej ľudovej kultúry. Každému je asi veľmi dobre známy obyčaj stavania májov pred domy mladých dievčat, s čím však tento obyčaj súvisel a aký bol jeho význam?

Začiatok mája bol v tradičnej kultúre stredného Spiša previazaný s prvým výhonom oviec na pašu. Ten sa realizoval obvykle v termíne od 1. mája do Žofie, ktorá má sviatok 15. mája. Ovce sa od gazdov zbierali do spoločného krdla a pásli sa až do 16. októbra, do Gala. K prvému výhonu sa viazalo množstvo zvykov i magických úkonov. Ovčiar –

juhaši zbierali okrem oviec od gazdov do mechu aj slaninu, či chlieb. Niekde, napr. v Uloží ovčiarov, odchádzajúcich z dediny, ženy oblievali vodou. Bačovia pri prvom hradení košiar kropili košiar i ovce svätenou vodou, obkresľovali košiar trojkráľovou kriedou, či okiadzali – okurovali košiar i kolibu svätenými zelinami – so švecením želom. Prvé vy-

háňanie oviec záležalo však najväčšmi od počasia, keďže v horách nad Levočou vie aj koncom apríla, či začiatkom mája, prekvapiť čerstvá nádielka snehu. Dôležitým termínom pre ovčiarov v okolí Levoče bol deň sv. Žofie. Tá má svoj sviatok 15. mája, po troch ľadových mužoch, kedy malo podľa spišských ovčiarov prísť už skutočné teplo. Žofiu si spišskí ovčiari uctievali ako takzvanú bačovsku paňi a ospievali ju v mnohých piesňach. Starší Levočania si ešte budú určite pamätať chýrnych bačov z druhej polovice 20. storočia Mikuláša Lopatku, či Jozefa Paukša, niektorí aj tých ešte starších ako Michala Kredatusa, Mikuláša Kochana, či Juraja Veťa Kešeláka.

Najdôležitejším sviatkom, ktorý sa slávi obvykle v máji, sú Turíce, alebo u nás na Spiši Rusadľe/Rusaľa, ktoré sú ľudovým pomenovaním cirkevného sviatku Zoslania Ducha Svätého. Turíce sa slávia sedem týždňov po Veľkej noci a v tradičnej kultúre sú sviatkom, ktorý v sebe spája prvky kresťanskej aj predkresťanskej duchovnej tradície. V kostoloch sa počas rusadelných sviatkov svätia zelené vetvičky a ratolesti zo stromov, ktorými si ľudia dodnes ozdobujú svoje príbytky. Rusadelná zeleň má totiž mať ochrannú magickú moc. Obydlie ňou vyzdobené malo byť chránené pred nešťastím, úderom blesku a iným nebezpečenstvom. To je pôvodný význam aj azda najznámejšieho zvyku v tomto období, stavania zele-

ných stromov – májov, pred príbytky mladých slobodných dievčat, ale na Spiši napr. i pred bačovskú kolibu. Mladé zelené briezky – máje stavali mládenci pred dom svojim frajerkám, dievčatám o ktoré mali vážny záujem, alebo sa už pripravovali na sobáš. V súčasnosti v niektorých obciach v okolí Levoče, ako napríklad v Toryskách, Olšavici, či Brutovciach stavajú mládenci máje všetkým slobodným dievčatám. Za tieto máje dostali mládenci vždy pred nedeľnou omšou uvité pierka, ktoré si na omšu mládenci pripli. Zvykom bolo v obciach usporiadať aj tzv. rusadelné alebo májové zábavy pre mládež. Rusadelné hostiny slávil aj ovčiari, pre ktorých boli Rusadle dôležitým bačovským švetom. Koliba ozdobená zelenou, pred ktorou stáli dva, či štyri briezky – máje, bola pozostatkom starej viery v ochrannú magickú moc rusadelnej zelene.

Jedinečnou súčasťou rusadelných sviatkov, ktorú nemožno opomenúť, sú starobylé dievčenské obradné tance, tzv. chorovody. Tie sa v okolí Levoče zachovali predovšetkým v Levočských vrchoch, v obciach Olšavica, Vyšné a Nižné Repaše, Torysky. Vykonávali ich mladé slobodné dievčatá, najmä v období veľkonočných a rusadelných sviatkov. Jarné chorovody súviseli s mágiou prosperity, plodnosti a prúdením jarnej a slnečnej sily, viazali sa k nim často špecifické obradné piesne a tancovali sa obvykle v kruhových, či reťazových formáciách, ktoré umocňovali ich obradnú funkciu.

Peter Kováč
etnológ Spišského múzea v Levoči

KNIŽNICA
JÁNA HENKELA
V LEVOČI

web: kniznicalevoca.sk Instagram: kniznicalevoca

FB: facebook.com/kniznicajanahenkela

e-mail: info@kniznicalevoca.sk

Tel.: 053/451 2202 Mobil: 0910 788 895

ČO SA DEJE ZA ZATVORENÝMI DVERAMI KNIŽNICE

Knižnica je síce už nejaký čas pre verejnosť zatvorená, ale my, knihovníci, stále usilovne pracujeme. Upratujeme, čistíme a prebaľujeme knihy, triedime, vyradzujeme staré knihy, objednáваме a zapisujeme nové a pripravujeme knižnicu, aby bola tip-top, keď ju pre vás opäť otvoríme. Okrem toho pre vás na našej webovej stránke a sociálnych sieťach pripravujeme rôzne hádanky a kvízy, pokračujeme v Čítaní v pyžamách a pripravujeme ďalšie aktivity, vďaka ktorým môžeme byť aspoň vo virtuálnom svete stále v kontakte. Tešíme sa z každej vašej odozvy a správy. Veríme, že sa čoskoro budeme môcť opäť stretávať pri knihách a podujatiach v našej knižnici.

Všetky výpožičky budú našim čitateľom v čase zatvorenia knižnice predĺžené a upomienky sa v tomto období nebudú započítavať.

ČO ČITAJÚ KNIHOVNÍCI

Šunmjó Masuno: *Umenie obyčajného života*

Autor je hlavný kňaz v zenovom budhistickom chráme v Japonsku, uznávaný architekt zenových záhrad a profesor environmentálneho dizajnu umeleckej školy. Jeho kniha pozostáva zo štyroch častí a každá z nich obsahuje mnoho spôsobov, ako žiť podľa princípov zenu. Dozvedela som sa, aké je dôležité vychutnať si prvý ranný vzduch, ktorý vdýchneme. Že pri jedení si po každom hlte máme urobiť prestávku a byť vďační za jedlo. Že sa nemáme trápiť tým, čo sa ešte nestalo a neobviňovať iných a neporovnávať sa s nimi. Že si máme za všetko pestovať pocit vďačnosti, aj za každý obyčajný deň.

Túto motivačnú literatúru odporúčam všetkým, ktorý sa chcú pozitívne „nakopnúť“.

A.Ž.

Romain Gary: *Šarkany*

Romain Gary, vlastným menom Roman Kacew bol spisovateľom, scenáristom, filmovým režisérom, prekladateľom, vyštudovaným právnikom, diplomatom, v čase II. svetovej vojny pilotom. Je držiteľom Radu Čestnej légie a dvojnásobným držiteľom Goncourtovej ceny. Pravidlá získania tohto prestížneho ocenenia nedovoľujú, aby jeden autor dostal cenu dvakrát. Ibaže raz ju získal ako Romain Gary v roku 1956 za román Korene oblohy a druhýkrát ako Emile Ajar za prózu Život pred sebou, ktorú nájdete

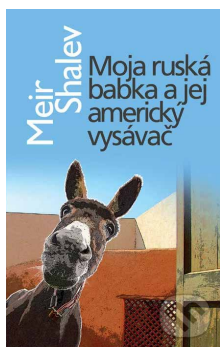
aj v našom fonde a stojí za prečítanie. V roku 2017 uviedla francúzska kinematografia životopisný film Prísľub úsvitu podľa rovnomennej autobiografie Romaina Garyho a adaptáciu na filmové plátno zvládla výborne. Menovaná knižná autobiografia sa nachádza v našom fonde v českom preklade.

V roku 2019 vydala Monika Zbínová ako prvú knihu nezávislého vydavateľstva MONICQA PUBLISHING v edícii Corneille román Šarkany od Romaina Garyho. Pred štyridsiatimi rokmi, keď tento román vyšiel vo Francúzsku, jeho autor krátko po vydaní umiera vlastnou rukou. Príbeh bezbrehej a bezpodmienečnej lásky chlapca zrejúceho v muža, svojrázneho Ludovica, k okúzľujúcej a nesmierne rozmarnej poľskej aristokratke Lile Bronickej sa odohráva na pozadí udalostí tridsiatych a štyridsiatych rokov 20. storočia vo francúzskej Normandii. Príbeh lásky, ktorý, ako inak, poznačia vojnové udalosti, zaplňuje aj množstvo postáv so svojimi charaktermi, postojmi a rozhodnutiami a vypovedá aj o krehkej hranici kolaborantstva. Román neopomína ani všetky pôvaby Francúzska, zvlášť jeho gurmánsku kuchyňu reprezentovanú Marcellinom Dupratom a jeho reštauráciou Clos Joli, ktorý sa aj v časoch nemeckej okupácie „ide uštváť, aby zachoval istý obraz Francúzska“. V knihe ma nadchli poznámky pod čiarou o francúzskych osobnostiach a dejinných udalostiach, ktoré pomáhajú pochopiť vyznenie celého románu. Na záver si dovoľím citovať zaujímavú časť na zamyslenie ústami Luda. „Už dávno ma opustil akýkoľvek náznak nenávisťi voči Nemcom. A čo ak nacizmus nebol neľudskou obludnosťou? Čo ak bol ľudský? Čo ak bol priznaním, pravdou skrytou, potlačenou, zamaskovanou, popieranou, schúlenou v hĺbke nás samotných, ktorej sa však napokon vždy podarí vyplávať na povrch? Nemci, samozrejme, áno, Nemci... V dejinách sú na rade oni, to je všetko. Uvidíme po vojne, keď Nemci budú porazení a nacizmus stratený alebo zatra-

tený, či ich iné národy v Európe, Ázii, Afrike, Amerike neprídu vystriedať“.

J.D.

Meir Shalev:
Moja ruská babka a jej americký vysávač

Tento autobiografický román izraelského spisovateľa je plný milého humoru, ľudskosti a rodinných histórií, ktoré majú vždy niekoľko rôznych verzií, podľa toho, kto ich rozpráva. Hlavnou postavou je babka Toňa, ktorá sa do Palestíny prisťahovala z Ukrajiny. Je posadnutá čistotou, riadením a rodinnými spormi. Ďalším hrdinom príbehu je obrovský „zametací stroj“, darček od jej švagra z Ameriky – krajiny, kde si ľudia robia manikúru. Autor pomaličky odkrýva tajomstvo vysávača, celé roky zabaleného v krabici a zamknutého v nepoužívanej kúpeľni, do ktorej nepreniklo ani zrníčko prachu. Spolu s týmto tajomstvom postupne odkrýva aj rodinnú históriu, históriu prisťahovalcov a spomína na svoje detstvo. O babke Toni, dedovi, strýkoch a tetách rozpráva tak prirodzene, až máte zrazu pocit, že aj vy ste členom tej veľkej rodiny. Táto útlá knižka bola pre mňa veľmi príjemným oddychovým čítaním.

I.M.

Beletria

Aubrey, Camille: *Varila som pre Picassa*
Baluchová, Kristína: *Od Tatier k Dubaju*
Bodnárová, Jana: *Terče*
Bowen, Rhys: *Panstvo Farleigh*
Kalvo, Are: *Antiturista*
Luka, Eva: *Jazver*
Milton, John: *Stratený raj*
Rosenberg, Joel C.: *Útek z Auschwitzu*
Spiegel, Reňa: *Renin denník*
Stefánsson, Jón Kalman: *Príbeh o Áste*
Suržin, Pavol: *Spln duše*
Vilíkovský, Pavel: *Letný sneh*

Romány pre ženy

Havranová, Ivana: *Matky*
MacLean, Sarah: *Búrlivák a netýkavka*
Macková, Tatiana: *Milica a knieža*
Macková, Tatiana: *Tieňohra*
Maskame, Estelle: *Vieš, že mi chýbaš?*
Riley, Lucinda: *Tieňová sestra*
Steelová, Danielle: *Dokonalá minulosť*

Detektívky a trilery

Beuglet, Nicolas: *Komplot*
Čierny, Michal: *Prípad Krokodíl*
Christie, Agatha: *Čas prílivu*
Kubica, Mary: *Keď zhasnú svetlá*
Tün, Cchaj: *Rieka zabudnutia*

Literatúra pre deti a mládež

Boehme, Julia; Ginsbach, Julia: *Tafiti a cesta na koniec sveta*
Cardová, Lenka: *Mami, oci, chceme morčiatko*
Derib a Job: *Yakari a Veľký orol*
Kozíel-Nowak; Magdalena: *Rok na dedine*
Nováková, Markéta: *Kto býva v dutinách stromov*
Tobin, Paul; Chan, Ron: *Plants vs. Zombies – Trávogedon*
Verne, Jules: *Cesta okolo sveta za 80 dní*

(ilustrované vydanie)

Náučná literatúra

Clearfield, Chris; Tilcsik, András: *Kolaps*
Daviesová, Gill: *Bylinky*
Dell, Christopher: *Okultismus, čarodejníctví a magie*
Chapman, Gary; Campbell, Ross: *Päť jazykov lásky pre deti*
Jazawa, Jutaka: *Toto je Japonsko*
Newport, Cal: *Digitálny minimalizmus. Ako sa sústrediť v rušnom svete*
Oravský, Roland: *Lovci šarlatánov: Príručka zdravého rozumu*
Sato, Tomoko: *Mucha*
Sinek, Simon; Mead, David; Docker, Peter: *Objavte svoje prečo*
Templová, Mary Beth: *Pletieme bez ihlíc*
Tophill, Frances: *Zahradničení v nádobách*
Turner, Sarah: *Nanič mama*

Náučná literatúra pre deti a mládež

Ahpornsiri, Helen: *Rok v prírode*
Algarrá, Alejandro: *Zázraky prírody*
Frenchová, Jess: *Chráňme našu planétu*
Gillilans, Ben; Parker, Philip: *100 osobností, ktoré zmenili svet*
Hecker, Frank: *Spoznaj zvieratá podľa stôp*
Jackson, Tom: *Ilustrovaná kniha – Morské živočíchy*
Pinnington, Andrea: *Stromy našej prírody*
Stromstadová, Pia: *10 odvážnych expedícií*

...a veľa ďalších! Kompletný zoznam noviniek nájdete na našej web stránke:

kniznicalevoca.sk

u. fond
na podporu
umenia

Nákup kníh z verejných zdrojov podporil
Fond na podporu umenia.

NÁJDI 10 ROZDIELOV

ČO SME ČÍTALI V KNIŽNOM KLUBE KJH

V knižnom klube sme čítali už raz odloženú knihu Hodiny Michaela Cunninghama, keďže sme v predchádzajúcom prípade mali k dispozícii len jej dva výtlačky. Šikovné členky klubu vypátrali ďalšie dva v online antikvariátoch a Hodiny začali kolovať.

Román Hodiny bol v r. 2002 sfilmovaný a hlavné úlohy si v ňom zahrali Nicole Kidman, Julianne Moore a Meryl Streep. Tri ženy s menami Virginia, Clarissa a Laura a jeden osud.

Na záložke knihy sa mimo iné píše, že román Michaela Cunninghama je do istej miery poctou anglickej spisovateľke Virginii Woolfovej a je autorovým majstrovským dielom, ktoré pojednáva o umieraní a bezmocnosti, ale taktiež o ohľaduplnosti a láske.

A čo na Hodiny hovoria niektorí členovia knižného klubu?

Všetko možné ma v nej chytilo, citovo zaujalo možno viac ako pasáž, ktorú citujem.

„I když matce negativisticky vzdoruje celý život, i když dceru v domě bez muže (otcem je v tomto případě jen ampulka s evidenčním číslem - promiň, Julie, tatínka nemáš sebemenší naději najít!) vychováváte s maximální možnou snahou o poctivou hru, zdá se být nevyhnutelné, že jednoho dne budete stát na perském koberci, dusíc se mateřským nesouhlasem a nakyslou raněností, proti děvčeti, které vámi opovrhne (jak by mohla neopovrhovat), protože jste je ošidila o otce.“

Prečo práve toto? Stretávam ženy, ktoré sa rozhodli mať dieťa pre radosť - len a len pre svoju radosť. Otcom nemusí byť práve ampulka s evidenčným číslom. Dieťa od otca izolujú, však ho majú len pre svoju radosť. Dávajú mu svoju lásku, starostlivosť, ale z rozkošného bábätka raz vyrastie dieťa rozmyšľajúce, zvedavé, túžiacie po oboch rodičoch, dieťa, ktoré vôbec netúži byť matkinou radosťou.

Popri tom si spomínam aj na vysokoškolské časy a literárnu exkurziu. Bolo to asi pred 40 rokmi. Okrem literatúry sme sa rozprávali o všeličom (ako počas našich stretnutí). A Stanislav Rakús nám kládol na srdce, aby sme dali svojim deťom za otca človeka, ktorého budeme mať radi a budeme si ho vážiť. A myslím si, že v takom prípade nám nehrozí podobne ako Clarisse dcérino/synovo opovrhnutie.

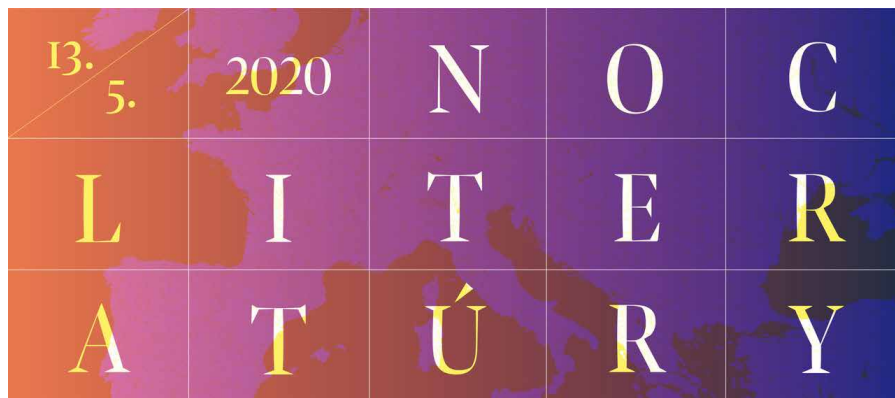
H.H.

„A ona sama nakonec spočine na pilíri mostu v Southeast. Proud ji k němu tisne, snaží se ji od něj odtrhnout, ale ona pevně lne ke spodní části toho podsaditého hranatého sloupu, zády k řece, tváří přitisknutá ke kameni. Choulí se tam s jednou paží přitisknutou k prsům, druhou jí voda otlouká o bok. Kousek nad ní se čeří jasná hladina. Obloha se od ní odráží nerovnoměrně, bílá a obtěžkaná mračny, překřížená černými obrysy mostních věží. Po mostě rachotí osobní automobily a nákladáky. Přechází po něm sotva tříletý chlapec se svou matkou; za-

staví se u zábradlí, sedne si na bobek a mezi přičlemy zábradlí prostrkuje hůlku, kterou si s sebou nesl, a pouští ji do vody. Maminka ho pobízí, aby nezdržoval, ale on chce ještě zůstat, aby mohl sledovat, jak proud hůlku unáší pryč.“

Táto časť textu z prológu mi predznamenovala celú príchut' Hodín. Bola to patričná príprava čitateľa na nadchádzajúce stránky knihy a ich obsah. Veľa bolesti, smútku i osudovosti. Majstrovské zachytenie jednej chvíle spájajúcej tri hlavné hrdinky príbehu.

J.D.

Vážení čitatelia,

v tomto roku sme sa chceli ako Knižný klub Knižnice Jána Henkela v Levoči po prvýkrát zapojiť do medzinárodného projektu Noc literatúry, ktorý už pred rokmi iniciovali České centrá v rôznych európskych krajinách. Noc literatúry sa koná vždy v máji v mestách po celej Európe a v niekoľkých mestách na Slovensku. Podujatie spočíva v potulke za literatúrou po netradičných miestach, kde sa čítajú ukážky z vopred vy-

braných diel európskej literatúry. Aj týmto spôsobom sme chceli predstaviť obyvateľom mesta pôvab literatúry, čítania a nezvyčajných miest pre čítanie.

Žiaľ, súčasná situácia nepraje zhromažďovaniu a Noc literatúry bude prebiehať online so začiatkom 13. máj, streda. Všetky čítania budeme ako účastníci projektu zdieľať na webovej stránke knižnice a na sociálnych sieťach. Ak máte záujem, sledujte nás.

KNIŽNÁ HÁDANKA

Uhádnete názvy kníh, ktoré sme zašifrovali pomocou emotikonov?

Viac hádaniek a rôzne kvízy nájdete na našej webovej stránke v záložke „Na doma“ alebo na našich sociálnych sieťach.

kniznicalevoca.sk

1. 🧑🍴🇬🇧👑
2. ❤️🕒👤🦠
3. 🌹🐏🦊
4. ∞🎵🌲🌲🌲
5. 🧙⚡+📦📦💀
6. 👤+🏭🍫
7. 🧑🐰🕒❤️👑🦩
8. ?👉🌾
9. 🚪🎯🌍
10. 🤝👤👤👤👤👤

Spätné odpovede:
1. B. Hrabal - Obsluhoval som anglického kráľa, 2. G. García Márquez - Láska v čase choleery, 3. A. de Saint-Exupéry - Malý princ, 4. T. Gulbran-ssen - Večne spievajú lesy, 5. J.K. Rowling - Harry Potter a dary smrti, 6. R. Dahl - Charlie a továrňu na čokoládu, 7. L. Carroll - Alice v krajine zázrakov, 8. J.D. Salinger - Kto chytá v žite, 9. J. Verne - Cesta do streda zeme, 10. L.M. Alcott - Malé ženy

komédia **KVARTETO**

DIVADLO KUMŠT TEATRO

AUTOR : DONALD HARWOOD / PREKLAD : DANICA HRICOVÁ
RÉŽIA : MARTIN MŇAHONČÁK

„Neuveriteľne výstižná hra o všetkom, čo do života potrebujete a možno aj trochu viac“.

DUŠAN JAMBICH

BOŽIDARA TURZONOVÁ

ZUZANA KOCÚRIKOVÁ

FRANTIŠEK KOVÁR

Podľa jednej teórie začína život pri oplodnení vajíčka, podľa inej, narodením dieťaťa a podľa ďalšej začína život odchodom detí z domu... Ale kedy život končí? Nádherná hra o sláve, páde, sexe, múdrosti a túžbe žiť štyroch kedysi slávnych spevákov, dnes "odložených" v penzióne pre "nepotrebných". Všetko sa mení, keď je ohlásený príchod ich bývalej kolegyně, kedysi najväčšej hviezdy, ktorej bol jedným z niekoľkých manželov jeden z nich.

18:00 HOD.

PONDELOK 9.11.2020

LEVOČA, MESTSKÉ DIVADLO

PREDPREDAJ:

POKLADŇA MESTSKÉHO KULTÚRNEHO STREDISKA MESTA LEVOČA, NÁM. MAJSTRA PAVLA 54, T.Č. 053 451 2522

Vstupenky zakúpené na pôvodný termín 6.4.2020 ostávajú v platnosti.

VSTUPNÉ: 18€

Štefan Zamkovský

a Zamkovského chata vo Vysokých Tatrách

Určite sa nájde veľa Levočanov, pre ktorých nie je meno Štefan Zamkovský úplne neznáme. Jeho životný príbeh je však natoľko zaujímavý, že by bola škoda nepodeliť sa oň aj na stránkach LIMKY.

Vo Vysokých Tatrách, pod Lomnickým hrbom v nadmorskej výške 1 475 metrov stojí Zamkovského chata. Už od roku 1942 poskytuje svoje služby turistom, ktorí sa vyberú po Tatranskej magistrále medzi Hrebienkom a Skalnatým plesom, alebo tým, ktorých kroky smerujú ešte vyššie do Malej Studenej doliny, na Téryho chatu alebo až do najexponovanejších tatranských sediel, prístupných značenými turistickými chodníkmi – do Priečného sedla a do sedla Sediello.

Zamkovského chata, ako už vypovedá aj jej názov, je neoddeliteľne spätá so Štefanom Zamkovským, ktorý sa narodil v Levoči na vianočné sviatky v roku 1907. Štefan sa už od mala rád túlal po okolí Levoče a po Levočských vrchoch. Najčastejšími cieľmi jeho vý-

letov boli Šibeník (medzi Levočanmi známy skôr ako „Šibeň“) a Mariánska hora, no neskôr jeho kroky smerovali už aj do vzdialenejších končín – na Brezovú, Ostrú horu, Gehulu alebo až na Javorín. Neznáme mu nebolo ani Branisko, Dreveník či Slovenský raj. Zo všetkých dostupných zdrojov sa však dozvedáme, že časom ho skutočne najviac začali priťahovať vtedy ešte vzdialené a zdanlivo nedostupné Vysoké Tatry. Ako vyučený fotograf by to vo vtedajšej Levoči nemal ľahké. Pôsobili tu tri fotoateliéry, ktoré poskytovali skromnú obživu iba samotným fotografom a ich najbližším rodinným príslušníkom. Navyše práce nebolo až tak veľa, aby sa Štefanovi Zamkovskému oplátilo riskovať založiť si svoj vlastný fotoateliér. Písal sa rok 1926,

keď ako 18-ročný opustil rodnú Levoču a vybral sa za prácou, ako inak, do Vysokých Tatier.

Začínal ako vysokohorský nosič na Zbojníckej a Téryho chate, a vo voľnom čase systematicky spoznával krásu blízkych, ale aj odľahlejších kútov Vysokých Tatier. Ako nosič vynikal predovšetkým svojou poctivosťou a vytrvalosťou, no zároveň sa rýchlo zdokonaľoval aj v horolezectve. Vďaka svojej povahe a neúnavnosti, a v neposlednom rade aj vďaka priateľským kontaktom s poľskou horolezeckou komunitou si postupne vybudoval povesť najlepšieho československého horolezca s množstvom letných aj zimných prvovýstupov s vysokým stupňom obtiažnosti, vrátane výstupov so 6. stupňom obtiažnosti podľa klasifikačnej stupnice UIAA (neobyčaj-

ne ťažké lezenie). Štefan Zamkovský pôsobil aj ako horský záchranár a v roku 1934 získal oprávnenie horského vodcu I. triedy. Tu je však nutné poznamenať, že prácu horského vodcu vykonával iba pre vlastné potešenie a priateľov vodio po horách zadarmo. Nemalé zásluhy má aj na neskoršom založení profesionálnej horskej záchrannéj služby, keďže počet turistov vo Vysokých Tatrách rástol a v prípade potreby záchrany sa už nedalo spoľahnúť len na pomoc dobrovoľníkov.

Bola to predovšetkým pracovitosť, spoľahlivosť, vynikajúca znalosť hôr a výborné organizačné schopnosti, vďaka ktorým bol v roku 1936 Štefan Zamkovský spolu s Jánom Kacianom poverený správou Téryho chaty v Malej Studenej doline. Toto rozhodnutie Klubu československých turistov privítala aj horolezecká komunita na oboch stranách Tatier. Tu, na Téryho chate sa spoznal s Ludmilou Lukášovou, ktorá pochádzala z Prahy a do Tatier prišla so skupinou českých turistov. Ich vzťah bol taký intenzívny, že pani Ludmila sa už do Prahy nevrátila a ostala žiť so Štefanom Zamkovským na Téryho chate. Nedá sa nespomenúť, že otec pani Ludmily, pražský podnikateľ a majiteľ malej fabriky, nebol z rozhodnutia svojej dcéry vymeniť pohodlný život v meste za tvrdú prácu v horách nadšený. Navzdory tomu dvojica harmonicky pôsobila na Téryho chate až do roku 1942, kedy sa rozhodli postaviť vlastnú turistickú chatu.

Práce na výstavbe chaty v ústí Malej Studenej doliny, na čistine zvanéj Lomnická záhradka začali v roku 1942. Množstvo práce vykonal sám Štefan Zamkovský, no pomocnú ruku často priložili aj jeho priatelia. Finančné prostriedky na kúpu vhodného pozemku a výstavbu chaty pochádzali prevažne z úspor pani Ludmily, ale aj z pôžičiek od blízkych priateľov. Vďaka entuziazmu oboch manželov a pomoci priateľov postupovala práca rýchlo. Štefanovi Zamkovskému sa splnil jeho veľký sen a nová chata privítala prvých návštevníkov už v roku 1943. Podľa pamätníkov mala chata osobitú atmosféru a zvláštne kúzlo, preto si tu takmer okamžite našli úto-

Štefan Zamkovský

čisko nielen turisti. V tom čase v Európe zúrila druhá svetová vojna, a tak chata a jej širšie okolie poskytovali úkryt a zázemie aj politickým utečencom, ľuďom prenasledovaným vtedajším režimom, odbojárom či príbuzným partizánov z Tatier, ktorí bojovali v Slovenskom národnom povstaní. Napriek tomu, že chata nemala žiadny oficiálny názov, medzi návštevníkmi sa rýchlo uchytilo pomenovanie Zamkovského chata, alebo aj Zamka. Dva roky po skončení vojny sa manželom Zamkovským v Levoči narodila dcéra Zdenka, ktorú po trojmesačnom pobyte v Levoči u Štefanovho brata Jozefa priniesla pani Ludmila na chatu, kde mali oficiálne trvalý pobyt. Zdalo sa, že ich šťastiu už nič nestojí v ceste. No do ich životov drasticky zasiahli politické zmeny v roku 1948.

Pre vtedajší režim sa z manželov Zamkovských stali kapitalisti a triedni nepriatelia, ich chata bola šmahom ruky znárodnená a o niečo neskôr bola oficiálne premenovaná na Chatu kapitána Nálepku, aby sa tak stratila akákoľvek stopa o jej pôvodnom majiteľovi. Oveľa horšie však bolo, že Zamkovskí museli chatu úplne opustiť, takže v nej nemohli pracovať ani ako zamestnanci. Na krátky čas im ešte bolo umožnené pracovať na neďalekej Bilíkovej chate. Avšak k 1. aprílu 1952 dostal Štefan Zamkovský aj tu výpoveď a hneď na to aj úradný príkaz, na základe ktorého musel s manželkou, štvorročnou dcérou a dvoma kuframi s osobnými vecami z Tatier úplne odísť, keďže spomínaný úradný príkaz mu zakázal v Tatrách žiť a inak pôsobiť.

Štefanovi Zamkovskému priťažilo aj nespravodlivé označenie za arizátora. Počas druhej svetovej vojny totiž získal penzión Karpatia židovskej rodiny Ármina Eichnera v Starej Lesnej (dnes Tatranská Lesná). Ármin Eichner bol na základe ustanovení tzv. Židovského kódexu z roku 1941 nútený odovzdať svoj penzión. Nechcel však, aby mu úrady určili konkrétneho arizátora, preto z vlastnej iniciatívy oslovil Štefana Zamkovského s prosbou, aby sa uchádzal o arizáciu jeho majetku. Chcel tak predísť situácii, že by sa penzión dostal do zlých rúk. Štefan Zamkovský to najprv odmietol, pretože mal dosť práce na výstavbe vlastnej chaty. Navyše penzión sa nachádzal relatívne nízko medzi tatranskými osadami a ďaleko od tatranských štítov. Ármin Eichner však naliehal a ubezpečoval ho, že všetko bude fungovať ako doteraz, penzión bude naďalej prevádzkovať so svojou rodinou a on bude iba oficiálne figurovať ako arizátor penziónu. V penzióne sa mal ukázať len občas. Keďže malo ísť o dočasné riešenie, pokiaľ neskončí vojna, Štefan Zamkovský napriek vlastným pochybnostiam o správnosti a čestnosti tohto riešenia napokon súhlasil a oficiálne si prevzal dekrét o menovaní za arizátora.

Istý čas táto spolupráca fungovala, no onedl-

Zamkovského chata

ho bol Ármin Eichner presunutý do koncentračného tábora Wieliczka, kde v roku 1942 zomrel. Bezprostredne po vojne tak nemal kto podať svedectvo, ako to s arizáciou penziónu Karpatia v skutočnosti bolo. Štefanovi Zamkovskému sa priateľská pomoc nevyplatila a nespravodlivo mu prischla nálepka arizátora. Viac svetla do tohto príbehu vniesol až článok Ivana Bohuša ml. z roku 2010, uverejnený v Tatranskom dvojtyždenníku č. 10/XXI, ktorý čerpal z rozhovorov so svojím otcom a z osobnej korešpondencie s ľuďmi, znalými tejto problematiky.

Po nútenom odchode z Tatier v roku 1952 sa manželia Zamkovskí s dcérou Zdenkou presťahovali na stredné Slovensko. Bývali neďaleko Banskej Štiavnice v chate pri jazere Počúvadlo. Štefan Zamkovský bol zároveň jej správcom, a to až do roku 1959, potom obsluhoval čerpaciu stanicu v Banskej Štiavnici. Jeho zdravotný stav sa však rýchlo zhoršoval, pretože nedobrovoľné odlúčenie od chaty znášal veľmi ťažko. Zmenil sa aj povahovo – z veselého a stále pozitívne naladeného spoločenského človeka sa stal tichý, zamĺknutý a depresívny muž. Štefan Zamkovský sa do Tatier už nikdy nevrátil a v máji roku 1961 ako 54-ročný zomrel na náhlu cievnu mozgovú príhodu. Rodina a priatelia mali pre jeho predčasný odchod z tohto sveta jednoznačné vysvetlenie – depresia, zatrpknutosť a pocit obrovskej krivdy po odchode z chaty a milovaných Tatier sa najväčšou mierou podpísali na jeho rýchlo sa zhoršujúcom zdravotnom stave. Na pohrebe Štefana Zamkovského sa tajne, bez oficiálneho súhlasu vedenia zúčastnili aj členovia Horskej služby, ktorí k rakve položili veniec z kosodreviny, nazbieranej neďaleko chaty, vtedy už nesúcej meno kapitána Nálepku.

Ludmila Zamkovská to po smrti svojho manžela nemala ľahké, ale podarilo sa jej s nepochybnou krásnym krajom v okolí Banskej Štiavnice zžiť. Po odchode do dôchodku pomáhala svojej dcére Zdenke v Bratislave so

starostlivosťou o syna, ktorého neprijali do materskej školy. Ludmila Zamkovská sa síce ešte do Tatier vrátila, ale ich chatu už vidieť nechcela. Zomrela v roku 2000 vo veku 91 rokov a svojho manžela Štefana tak prežila o 37 rokov.

Pani Ludmila sa však dožila toho, že po páde komunizmu bola v roku 1991 chata oficiálne premenovaná na „Zamkovského chatu“ a na základe reštitučného konania bola v roku 1993 vrátená rodine Štefana Zamkovského. Síce bola zničená a úplne prázdna, ale najdôležitejšie bolo, že spravodlivosť nakoniec zvíťazila. Rodina následne chatu prenajala a v roku 2003 predala Jane Kalinčíkovej, ktorá ju mala v nájme od roku 1996 a úspešne ju prevádzkuje aj v súčasnosti. Fotografie Štefana Zamkovského a jeho rodiny z ich šťastného obdobia, nachádzajúce sa v interiéri chaty, pomáhajú vytvárať útulnú atmosféru a uchovávať tichú, ale veľmi intenzívnu spomienku na jej pôvodného majiteľa. Zaujímavosťou je, že Zamkovského chata je v súčasnosti jediná tatranská chata, ktorá nesie meno po jej staviteľovi.

Verím, že vás tento príbeh zaujal. Zároveň som nesmierne rád, že Mestské zastupiteľstvo v Levoči na svojom zasadnutí dňa 20. februára 2020 hlasmi všetkých prítomných poslancov schválilo uznesenia, ktorými sa do zoznamu ulíc a iných verejných priestranstiev doplnila aj ulica s poradovým číslom 71 a určil sa jej názov „Ulica Štefana Zamkovského“. Mám nádej, že toto symbolické gesto spolu s článkom, ktorý práve čítate, prispieje k uchovaniu spomienky na levočského rodáka Štefana Zamkovského a jeho silný životný príbeh.

Martin Drahomírecký

Zdroje: BOHUŠ, Ivan. 2011. *Štefan Zamkovský a Vysoké Tatry. Tatranská Lomnica: Vydavateľstvo I&B, 2011. 82s. ISBN 978-80-89575-00-8; www.vysoke-tatry.sk; upn.gov.sk; www.cas.sk; www.empepa.net; www.plus7dni.pluska.sk; www.zivot.pluska.sk.*

NAKUPUJTE
LEN TO ČO
POTREBUJETE

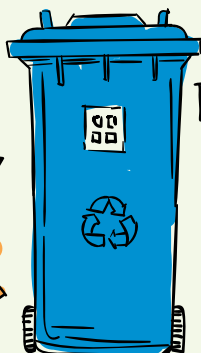

PREBYTOČNÝ
BIOODPAD
ZAMRAZTE
A KOMPOSTUJTE
NESKÔR

KOMPOSTUJTE
BIOODPAD

ODPAD

TRIEÐTE
ODPAD

AKO TVORIŤ MENEJ ODPADU

POČAS KARANTÉNY?

ZODPOVEDNÝM SPRÁVANÍM
A TRIEDENÍM ODPADU, ŠETRÍTE VAŠE
AJ OBECNÉ PENIAZE.

NEMÍŇAJTE
PENIAZE
NA ZBYTOČNOSTI

NAKUPUJTE
LEN TO ČO
POTREBUJETE

NÁKUPY

VYUŽITE DONAŠKOVÉ
SLUŽBY

VYUŽÍVAJTE VLASTNÉ
TAŠKY A NÁKUPNÉ
VRECKÁ

NETVORTE
PREHNANÉ
ZÁSObY

PRÁVIDELNE PERTE
A ŽEHLITE
UTIERKY
A UTERÁKY

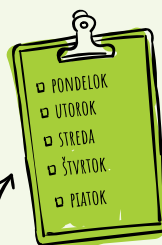

OCHRANA
ZDRAVIA

UŠITE SI RÚŠKA
DOMA

RECYKLUJTE OBALY
ANTIBAKTERIÁLNYCH
PRÍPRAVKOV

VYTVOŘTE SI
PLÁN VARENIA

OBJEDNAJTE SI JEDLO,
PODPORÍTE LOKÁLNU
REŠTAURÁCIU

ZBIERAJTE BIOODPAD
UŽ PRI VARENÍ

KUCHYŇA

DOJEDZTE ČO STE
NAVARILI

VYUŽITE
ZÁSObY
V KOMORE

ZAČNITE S JARNOU
VÝSADBOU

UPRAČTE KNÍHY,
SKRINE S NÁRADÍM
ČI V KUCHYNI

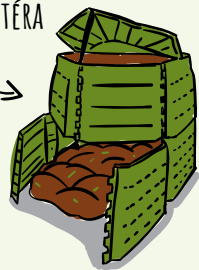
ZAPOJTE
DO AKTIVÍT
CELÚ RODINU

VOĽNÝ
ČAS

VYTRIEÐTE
SKRINE
S OBLEČENÍM

VYBERTE KOMPOST
Z KOMPOSTÉRA

UPRAČTE OKOLIE PRI PRECHÁDZKE

Viac ako 400 kg komunálneho odpadu. Tolko sme v priemere vyhodili za jeden rok.

Podľa najnovších čísel Eurostatu, vyhodí priemerný Slovák viac ako 400 kg odpadu ročne. Tento negatívny ukazovateľ SR, žiaľ, rok čo rok narastá. Čo by sme my, ako bežní ľudia, mohli urobiť, aby sa tieto čísla zmenili?

Prvé, čo Vám asi napadne, je začať viac a poctivejšie triediť odpad. Keď sme túto otázku položili na našej FB stránke **ZBER ODPADU V LEVOČI**, zaujalo nás, že Vašou najčastejšou odpoveďou bolo: „triedim všetko čo viem – sklo, plasty, papier, kovy.“ Okrem toho, reálnu ochotu zaujímať sa o oblasť recyklácie odpadov, je vidieť aj v prvých pozitívnych výsledkoch. Príkladom je pozitívne sa vyvíjajúci ukazovateľ vytriedenia komunálneho odpadu. Kým v roku 2018 bola úroveň triedenia v meste Levoča len 23,18%, za rok 2019 sme spolu dosiahli hodnotu 32,27%! Super začiatok, ale dá sa s týmto uspokojiť? Žiaľ, nedá. Ak bolo separovanie odpadu v nedávnej minulosti považované za prestíž, resp. za „činnosť navyše“, dnes je už nastavenie princípov úplne odlišné. Pozor, možno nevíete, že:

separovanie odpadu nie je dobrovoľné, ale povinné!

Len doplníme, že Slovenská republika sa zaviazala recyklovať do konca roka 2020 až **50%** komunálnych odpadov. Čo z toho vyplýva pre nás?

TVORIŤ MENEJ ODPADU V ČASE KARANTÉNY JE DÔLEŽITÉ

Keďže každý z nás je v tomto systéme kľúčovým článkom, t. j. pôvodcom odpadu, chceli by sme vás povzbudiť k zodpovednému správaniu. Zozbierali sme pre vás niekoľko okruhov s radami, ako tvoriť menej odpadu (aj) v čase karantény.

Odpad

- na začiatku je najdôležitejšie zistiť, ako ten náš odpad vlastne vzniká. Najlepší spôsob, je pozrieť sa do svojho smetného koša.
- už pri nákupoch sa zamyslite nad tým, či produkt naozaj potrebujete. Či je jeho obal recyklovateľný, alebo či nemá alternatívu v obale, ktorý je šetrný k životnému prostrediu,

- kompostujte - ak máte v záhrade kompostér, vermi kompostér alebo triedite bioodpad, dbajte na to, aby všetok skončil tam, kde má a nehodili ste ho do komunálneho odpadu,
- ak nemáte túto možnosť, ale kompostér majú vaši rodičia či starí rodičia, môžete ho zamraziť a skompostovať keď ich budete môcť navštíviť,
- triedte všetko, čo je možné, znížite tak množstvo komunálneho odpadu - vďaka tomu zaplatíme menej za skládkovanie. V konečnom dôsledku tak ovplyvníte, koľko budete za odpad platiť aj vy.

Kuchyňa

- pri varení zbierajte bioodpad do osobitnej nádoby (košíka na bioodpad) a kompostujte ho,
- využite zásoby - naplánujte si vaše varenie podľa toho, čo už doma máte. Je ideálny čas vyprázdiť zadné police so zaváraninami, lekármi a konzervami,
- plánujte, čo budete variť,
- skúste byť minimalista,
- nevarte, kým ste nedojedli to, čo máte v chladničke,
- ak vám dôjdu všetky nápady, objedajte si jedlo. Podporíte tak aj lokálne reštaurácie, ktoré to v týchto dňoch tiež nemajú ľahké.

Nákupy

- ak nemáte veľké zásoby a potrebujete ísť na nákup, dodržujte bezpečnostné opatrenia,
- pri nákupoch využívajte vlastné vrecká a tašky, ktoré pravidelne perte alebo prežehlite, aby ste zabezpečili ich dezinfekciu,
- nekupujte balenú vodu, okrem toho, že nevyprodukuje nijaký odpad, životnému prostrediu pomôžete aj tým, že ušetríte emisie, ktoré by boli potrebné na prepravu vášho nápoja až do obchodu.

- plánujte nákupy - na základe plánu varenia si spravte zoznam na viac dní - nakúpte naraz, napríklad na celý týždeň,
- ak je to možné, využite donáškovú službu rôznych predajcov,
- ak ste v úplnej karanténe alebo ste ohrozená skupina, poprosťte blízkych, susedov, priateľov, aby vám nakúpili,
- pri nákupe v e-shopoch zvažte, čo naozaj potrebujete a využijete aj do budúcnosti,
- nepodliehajte panike a netvorte prehnané zásoby, ktoré nakoniec nevyužijete.

Ochrana pred nakazením

- ak nie sú dostupné rúška, ušite si ich napríklad z bavlnenej utierky alebo obliečky. Na internete nájdete množstvo tipov ako na to,
- uprednostnite viackrát použiteľné textilné rúška pred jednorazovými,
- pri výbere antibakteriálnych prípravkov siahnite po takých, ktoré sú v recyklovateľnom obale,
- kuchynské alebo vlhčené utierky sú v tomto období preferovaným tovarom. Môžete ich však nahradiť aj použitím dezinfekčných prostriedkov a viacerých utierok, ktoré po použití preperiete a vyžehlíte.

Čo s voľným časom

- vytriedte staré oblečenie. Upracte si šatník a vyčleňte to, čo už nepotrebujete,
- to isté môžete urobiť s knihami, náradím, topánkami a vybavením kuchyne,
- pripravte sa na jarnú sezónu - vyberte z kompostéra hotový kompost, časť z neho si môžete odobrať, premiešať s vodou a vyrobiť si prírodný postrek na rastlinky,
- z vyradeného oblečenia môžete vyrobiť vrecká na nákupy alebo utierky, ktoré budete využívať pri upratovaní,
- práčku a umývačku využijete na-

plno - ak budete umývačku riadu a práčku zapínať len keď sú skutočne naplnené, ušetríte čistiace prostriedky, vodu, ako aj energie a s nimi spojené emisie,

- **ak pôjdete na prechádzku napríklad do lesa, zoberte so sebou vrece alebo tašku, rukavice a vyzbierajte odpad, ktorý tam nájdete.**

Na záver by sme sa chceli poďakovať Vám všetkým, ktorí ste sa nad problémom, ako minimalizovať svoj odpad, aspoň zamysleli. Vieme, že je pred nami dlhá cesta k tomu, aby sa náš trojmesačný odpad zmestil do pohára od horčice, ale aj to sa dá. Nie však dokonalosť, ale snaha sa cení, ako *hovorí istý citát neznámeho autora: „Nepotrebujeme hŕstku ľudí, ktorí žijú dokonale bez odpadu. Potrebujeme zástup tých, ktorí sa snažia o jeho zníženie.“* A preto **ĎAKUJEME!** Vám všetkým, ktorí ste sa už niekedy počas cesty do obchodu rozhodli vrátiť po svoju plátenú tašku, Vám ktorí ste si zakúpili vlastný kompostér a učíte sa s ním pracovať, Vám ktorí odmietate nepotrebné, či pretvárate staré na nové. **ĎAKUJEME** za Vaše zodpovedné správanie! Cesta k „zero waste“ môže začať aj drobným rozhodnutím, dobrovoľným obmedzením...

Technické služby mesta Levoča

Technické služby v meste Levoča pokračujú s čipovaním Vašich zberných nádob na komunálny odpad (KO).

Milí Levočania, už v marcovom čísle magazínu LIMKA sme Vás informovali o snahe čipovať zberné nádoby za účelom sprehľadnenia vývozu KO v meste Levoča.

Po krátkej pauze sa vraciame k čipovaniu zberných nádob opäť. Preto žiadame obyvateľov ulíc **Gerlachovská, Krivánska, Kežmarská, Ždiarska, Slavkovská, Mengusovská a Popradská ulica**, aby svoje zberné nádoby nechávali v deň zberu vyložené dlhšie, t.j. dostupné na verejnom priestranstve aspoň do 14:00 hod.

Obyvatelia ostatných lokalít budú na čipovanie v ich bydlisku/mieste podnikania upozornení prostredníctvom

oznamu v LIMKE, prípadne krátkym oznamom, ktorý doručíme do poštovej schránky. Tiež, prosím, sledujte aktuálne príspevky na našom facebookovom profile Zber odpadu v Levoči.

Dovoľujeme si Vás zároveň požiadať o maximálnu súčinnosť a spoluprácu. V prípade otázok ohľadom čipovania, nás kontaktujte na telefónnom čísle: 0903 418 229.

Technické služby mesta Levoča

BRO zo záhrad

(biologicky rozložiteľný odpad)

tráva, lístie, kvety, zvyšky ovocia a zeleniny, drobné vetvičky z orezávania, štiepka, piliny

TECHNICKÉ SLUŽBY
MESTA LEVOČA

Zber
BIOodpadu
13.5.2020
27.5.2020

Nové múzejné, edukatívne programy pre školy, 2. časť

Prekročíme bariéru ticha

V predchádzajúcom čísle LIMKY sme vás informovali o novej ponuke zážitkovo-edukatívnych programov Múzea špeciálneho školstva v Levoči, určených školám a širokej verejnosti. Ako prvý sme vám predstavili program Braillovo písmo, ako ho nepoznáme.

Dnes vám dávame do pozornosti už v poradí druhý zážitkovo-edukatívny program:

Prekročíme bariéru ticha

Program je zameraný na priblíženie výchovy a vzdelávania nepočujúcich a sluchovo znevýhodnených. Návštevníci múzea získajú množstvo informácií o problematike sluchového znevýhodnenia. Vysvetlíme napríklad rozdiely medzi nepočujúcim a nedoslýchavým človekom. Predstavíme nadrozmerň, interaktívny 3D model ucha, vysvetlíme ako fungujú jeho jednotlivé časti, ale aj to, ako dochádza k počutiu.

Žiaci, študenti, či široká verejnosť dostanú v rámci tohto programu možnosť otestovať si svoj vlastný sluch a pomocou slúchadiel identifikovať rôzne zvuky, ktoré v nich zaznejú. Predstavíme aj spôsoby komunikácie nepočujúcich. S využitím tabletov a aplikácie Posunkuj s nami si žiaci a študenti osvoja niekoľko jednoduchých posunkov. Hraním pexesa sa zoznámia so samohláskami prstovej abecedy.

Stretli ste sa už niekedy s nepočujúcim, či sluchovo znevýhodneným človekom? Viete, ako s ním komunikovať, aby vám rozumel? Nie? Nevadí, navštívte Múzeum špeciálneho školstva v Levoči a v rámci edukatívneho programu **Prekročíme bariéru ticha**

vám vysvetlíme aj základné zásady komunikácie s nepočujúcim.

Je možné, že sa v živote stretneme s človekom, ktorý bude sluchovo znevýhodnený, avšak bude sa s nami vedieť rozprávať. Jeho reč, pravdepodobne, nebude taká ako tá naša, a to z dôvodu, že takýto človek sa učí rozprávať oveľa ťažšie ako počujúci jediniec. Na svojej reči ale zvykne sluchovo znevýhodnený skutočne tvrdo pracovať, a to aj s odbornou pomocou logopéda. Pomôcky, riekanky či jazykolamy určené na rozvoj reči si môžu návštevníci v múzeu tiež vyskúšať.

Je veľa ľudí, ktorí nepočujú stopercentne, ale vďaka zvyškom sluchu a s použitím načúvacích prístrojov sa kvalita ich počutia výrazne zvyšuje. Pýtate sa, ako také naslúchadlo vyzerá, aké funkcie spĺňa a komu je určené? V múzeu vám predstavíme niekoľko historických typov a zodpovieme na mnohé vaše otázky. Čo myslíte, môžu ľudia, ktorí stratili sluch úplne, ešte niekedy počuť? Vďaka modernej technike, ktorú vám lektorky v múzeu predstavujú, je dnes možné aj to. Príďte sa presvedčiť na vlastné uši.

Toto je len krátka ukážka 60-minútového, zážitkovo-edukatívneho programu, ktorý múzeum ponúka. Program je ur-

Žiaci 1. ročníka ZŠ Francisciho v Levoči

čený pre cca 20-členné skupiny žiakov. Vstupné pre žiaka je 1 €, pedagógovia majú bezplatný vstup <https://msslevo-ca.sk/kontakty/vstupne/>.

Bližšie informácie a metodický list, s konkrétnymi informáciami k danému edukatívne programu, si môžete prečítať na našej webovej stránke <https://msslevo-ca.sk/ucime-sa-v-muzeu/>.

Ďalší zážitkovo-vzdelávací program s názvom **Pochopme svet ticha a tmy** (téma: hluchoslepi) vám predstavíme v júňovej LIMKE.

Pevne veríme, že vás naša nová ponuka zážitkovo-vzdelávacích programov oslovila a prebudila vo vás zvedavosť a chuť múzeu navštíviť. Po znovuvytvorení múzea sa tešíme na váš záujem o prehliadky nielen stálej, interaktívnej expozície, ale najmä o nové edukatívne programy.

Upozornenie:

V súvislosti s ochorením COVID-19 a na základe vyhlásených opatrení prijatých Ústredným krízovým štábom SR a našim zriaďovateľom Centrom vedecko-technických informácií SR v Bratislave, Múzeum špeciálneho školstva v Levoči pristúpilo k uzatvoreniu svojich priestorov pre širokú verejnosť, a to v termíne od 10. marca až do odvolania. O znovuvytvorení múzea vás budeme informovať prostredníctvom LIMKY, našej webovej stránky i sociálnych sietí.

V prípade akýchkoľvek otázok, ale aj prípadných rezervácií prehliadok nás môžete, počas pracovných dní, kontaktovať telefonicky alebo mailom.

- telefonicky: +421 53 451 28 63, +421 918 625 285
- mailom: mss.levo-ca@gmail.com

Kolektív Múzea špeciálneho školstva v Levoči, CVTI SR

Pre pandémiu si mnohí rodičia začali viac vážiť prácu učiteľov

Medzi prvé opatrenia súvisiace so šírením koronavírusu na Slovensku patrilo zatvorenie škôl a školských zariadení. Učitelia aj rodičia sa razom ocitli v bezprecedentnej situácii. Vďaka moderným technológiám však dokážu pri vzájomnej spolupráci zabezpečovať vyučovanie v domácom prostredí. Túto situáciu v rozhovore zhodnotila Mária Guffová, učiteľka 1. stupňa Základnej školy, Gašpara Haina 37 v Levoči.

Situácia spojená so svetovou pandémiou ochromila celý svet. Deti nielen na Slovensku, ale aj v mnohých ďalších krajinách sveta museli zostať doma a zavreli sa školy a škôlky. Z vášho pohľadu - bolo na to slovenské školstvo pripravené? Ako ste tento stav vnímali v začiatkoch?

Podobne, ako vo väčšine krajín sveta, ani na Slovensku nebol nikto na túto situáciu pripravený. Je to situácia úplne nová, nielen pre školstvo. Začiatky boli veľmi rozpačité, čakalo sa vždy na nové informácie. Riadili sme sa striktnými usmerneniami, ktoré postupne vydávalo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (ďalej MŠVVaŠ SR).

V škole sme vyučovali do 13. 3., potom sa škola zatvorila na dva týždne a začalo dištančné vzdelávanie, ktoré sa predĺžilo až do odvolania.

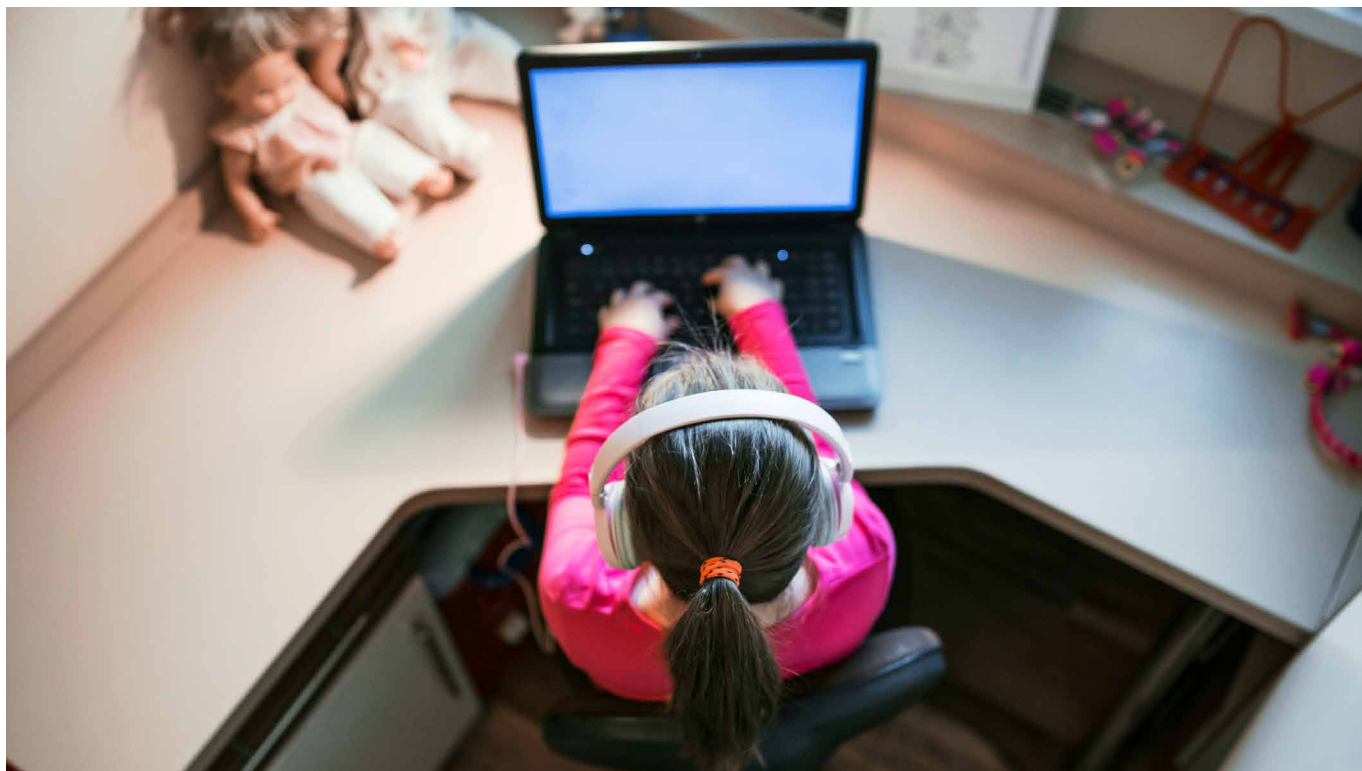
V súčasnosti sú to približne 2 mesiace, čo bol na SR zaznamenaný prvý prípad nákazy. Ako sa počas tohto obdobia vyvíjali možnosti vyučovania? Čím ste si v Levoči v tejto oblasti prešli?

Pokiaľ prebiehala prezenčná výučba, dbali sme predovšetkým na zvýšenú hygienu. Učili sme žiakov správne si umývať, dezinfikovať ruky a dodržiavať ostatné hygienické opatrenia. Zamestnanci, ktorí boli počas jarných prázdnin

nin v zahraničí zostali už doma v karanténe. Situácia však naznačovala, že je potrebné pripraviť sa na výchovno-vzdelávací proces v prípade zatvorenia školy. Vedenie školy s učiteľmi prediskutovalo spôsob domáceho vzdelávania, formu zadávania úloh, povinnosti učiteľov, komunikáciu so žiakmi a ich zákonnými zástupcami. Žiaci a rodičia boli informovaní o spôsobe vzdelávania v najbližších týždňoch.

Ako prebieha komunikácia učiteľov, rodičov a žiakov? Mohli by ste to priblížiť?

Komunikujeme hlavne prostredníctvom webovej stránky školy, každý deň tam nájdú žiaci pokyny k práci

a zadania úloh. Každý učiteľ si musel nájsť vlastný spôsob výučby s ohľadom na možnosti a osobitosti jednotlivých žiakov, s rešpektovaním individuálnych podmienok na domácu prácu. V dištančnom vzdelávaní sa nám osvedčili videokonferencie, zvukové záznamy, pravidelné poskytovanie spätnej väzby žiakom a rodičom. Snažíme sa nezanedbávať ani výchovné predmety, využívame napr. cvičenia s olympionikom Matejom Tóthom, podnetnými nápismi podporujeme kreativitu žiakov v rámci výtvarnej výchovy a pracovného vyučovania. V škole máme aj žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Títo žiaci majú zabezpečený servis prostredníctvom školskej špeciálnej pedagogičky.

S akými najväčšími problémami sa učitelia stretávajú?

Domáce vzdelávanie je limitované tým, že niektorí žiaci nemajú potrebné technické vybavenie v domácnosti, či prístup na internet. Obmedzení sme aj skutočnosťou, že digitálne technológie viacerí rodičia a žiaci donedávna využívali predovšetkým na zábavu, bežnú komunikáciu, pripojenie na sociálne siete. Riešiť sme museli aj žiakov, ktorí nemali možnosť plniť úlohy domáceho vzdelávania prostredníctvom internetu. Kontaktovali sme rodičov telefonicky, poštovými zásielkami, požiadali sme o spoluprácu aj komunitné centrum, pretože išlo prevažne o žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia. Vďaka úsiliu učiteľov a pracovníkov komunitného centra sa snažíme aj tento problém zmierňovať.

A opačne, čo sa učiteľom v tejto mimoriadnej situácii javí ako pozitívum?

Veľa vecí sa v školstve dlhodobo neriešilo, teraz prišla doba, ktorej sa musíme prispôbiť. Môžeme získať skúsenosti s tým, čo sme doteraz používali v malej miere – slovné hodnotenie, rôzne podoby online vzdelávania, zredukovanie učiva, využitie bádateľských metód, minimalizovanie memorovania... Jednoducho, niektoré veci, ktoré sme považovali za nemožné, sa práve teraz javia doslovne ako žiaduce. Učiteľom, ale aj verejnosti, je teraz otvorených veľa možností – kultúra, webináre zdarma, učebnice sú dostupné online.

Na pomoc učiteľom, žiakom, ale aj rodičom vznikla nová platforma na dištančné vzdelávanie – web stránka www.ucimenadialku.sk, kde sú všetky dôležité informácie. Pomocnú ruku podala aj RTVS, ktorá od 18.3. vysiela na Dvojke Školský klub – vzdelávací program pre žiakov základných škôl. Na začiatku bol 45-minútový program určený iba žiakom 1. stupňa ZŠ, teraz je už vysielanie predĺžené na 90 minút a je aj pre žiakov 2. stupňa ZŠ.

Akú máte spätnú väzbu od rodičov a detí?

So žiakmi a ich rodičmi komunikujeme pravidelne po kontrole zadaných úloh prostredníctvom emailov, mobilných správ a v prípade potreby aj telefonickým rozhovorom. Poskytujeme slovnú spätnú väzbu. Prevažná väčšina rodičov vyjadruje spokojnosť s prebiehajúcim domácim vzdelávaním, spolupráca je na veľmi dobrej úrovni. Mnohí si až teraz uvedomujú, aká dôležitá je úloha nás, učiteľov, keď si to majú možnosť aj sami so svojimi deťmi vyskúšať.

Táto situácia zrejme potvrdí do konca školského roka, s akými výzvami sa budete musieť popasovať? Čo plánujete?

Posledná informácia, ktorou sa riadime je zatvorenie škôl až do odvolania. Čakáme na vyjadrenia kompetentných orgánov, Ústredného krízového štábu, MŠVVaŠ SR. Do marca boli žiaci hodnotení známami, uzavreli sme 3. štvrťrok, v poslednom štvrťroku známkovať

nebudeme, hodnotiť budeme slovné. O záverečnom hodnotení žiakov rozhodnú riaditelia škôl po prerokovaní s pedagogickou radou. Po ukončení mimoriadnej situácie budú vypracované správy o priebehu výučby a hodnotení, ktoré budú prílohou k školskému vzdelávaciemu programu.

I keď je situácia bezprecedentná a vážna, aby sme neboli len pesimistické, dokážete v nej nájsť aj nejaké pozitíva? Máte možno pre čitateľov - učiteľov, či rodičov nejaké povzbudenie či odkaz na záver?

Mimoriadna situácia nás donútila uvedomiť si, aké je pre nás dôležité zdravie, príroda, do ktorej môžeme neobmedzene zájsť, akí sú pre nás dôležití zdravotníci, učitelia, úradníci, predavačky z obľúbeného obchodu, ktorý je teraz zatvorený. Chýbajú nám starí rodičia, kamaráti, ale sme doma, fungujeme ako rodina, venujeme si konečne viac pozornosti, času. Táto situácia nám mnoho vzala, no zároveň nám dala možnosť poučiť sa z nej. Správajme sa zodpovedne, budme pokorní, spolupracujme a rešpektujme sa navzájom. Raz sa to skončí, stretneme sa, a určite si budeme vzácnejší. Ďakujem všetkým žiakom za ich zodpovedný prístup, rodičom za trpezlivosť a spoluprácu, kolegom za kreativitu a flexibilitu a všetkým želim hlavne dobré zdravie. Spoločne to zvládneme!

**Zhovárala sa
Vladimíra Novotná Čajová**

Foto: Freepik.com; www.ucimenadialku.sk

Priame prenosi bohoslužieb počas Velkej noci sledovali nielen veriaci doma, ale aj v zahraničí

Velká noc je najstarší a zároveň najvýznamnejší sviatok kresťanského cirkevného roka. Počas nej si pripomínáme umučenie, smrť a zmŕtvychvstanie Ježiša Krista. Prežívanie tohtoročných veľkonočných sviatkov však ovplyvnila pandémia choroby COVID-19, ktorá uzavrela kostoly v celom svete. Hoci sa levočskí veriaci nemohli bohoslužieb zúčastniť osobne, farnosť Rímskokatolíckej cirkvi v Levoči v spolupráci s mestom a TV Levoča pre nich pripravila priame prenosi, vďaka ktorým sledovali sväté omše zo svojich domovov. Viac v rozhovore povedal dekan levočského dekanátu a rektor dvoch levočských bazilik, Mons. František Dluhoš.

Veľkonočné sviatky boli tento rok poznačené svetovou pandémiou. Všetky sväté omše a obrady boli na Slovensku slávené bez účasti veriacich. Ako túto situáciu vnímate vy, z vášho pohľadu?

Pandémiu vnímam ako celosvetový problém, ktorý neobišiel ani Slovensko. Z pozície levočského farára a dekana som apeloval na veriacich, no aj na všetkých Levočanov, aby sme rozvážne, s pokorou a pevnou vierou prijímali nariadenia vlády aj Konferencie biskupov Slovenska. Vysvetľoval som, ako môžu katolíci v tejto nezvyčajnej situácii participovať na sviatostnom fóre, ako sa má ponajprv duchovne, v modlitbách, s účinnou ľútosťou, nahrádzajúcou do určitej miery svätú spoveď, prežívať obdobie pôstu a hlavne Velkej noci. Prichodí mi z celého srdca, úprimne poďakovať všetkým bratom a sestrám za ich porozumenie, s akým prijali všetky doposiaľ neprežité obmedzenia a slávili najvýznamnejšie sviatky cirkevného roka s dôstojnou zbožnosťou.

I keď veriaci nemohli byť počas bohoslužieb prítomní v kostoloch, z Baziliky sv. Jakuba ste prostredníctvom TV Levoča zrealizovali ich priame prenosi. Podľa informácií z médií veriaci priame prenosi z bohoslužieb po celom Slovensku veľmi ocenili. Máte i vy takú skúsenosť?

Myšlienka priamych prenosov TV Levoča z veľkonočných obradov trojdňa i nedele všetkých nediel sa stretla s ne-

obyčajne vzácnou podporou primátora mesta pána Miroslava Vilkovského a jeho zástupcu pána Miroslava Čurillu. Obrovský kus obetavej práce odviezol prenosový tím: Vladimír Adamkovič, Blažej Krajňák, Radoslav Kellner, moji kaplánski spolubratia, regenschori, lektori a reholné sestry. Milo ma prekvapili vďačné ohlasy stoviek divákov pri obrazovkách, a nielen z nášho mesta, lež aj z Čiech, Rakúska, Belgicka, Kanady a ďalších krajín. Štyri priame prenosi priniesli víťazstvo Krista k tisícom ľudí dobrej vôle, čo ma pochopiteľne nesmierne teší.

Plánujete v tom do istej miery pokračovať aj po Velkej noci? Keďže je obmedzený osobný kontakt s veriacimi, využívate aj ďalšie možnosti moderných technológií? Napríklad komunikáciu cez sociálne siete a pod.?

Dramaturgia priamych prenosov z našej Baziliky sv. Jakuba je otvorenou témou. Pokiaľ bude karanténa pokračovať v ďalších mesiacoch, a jej skončenie si netrúfam odhadnúť, radi by sme

naším obyvateľom sprostredkovali slávenie výročných cirkevných sviatkov. Napríklad sviatok zoslania Ducha Svätého (Turíce), sviatok sv. apoštolov Petra a Pavla, Navštívenie Panny Márie, sviatok patróna nášho mesta i farnosti sv. Jakuba, Apoštola staršieho a ďalšie dôležité duchovné podujatia.

Práve tohtoročná netypická Veľká noc presvedčivo dokázala, že moderné informačné a komunikačné technológie sú prirodzenou súčasťou pastorácie a kňazskej služby. Internet a ďalšie médiá vstupujú do života mladých kňazských spolubratov, no aj vekovo pokročilejšej generácie dušpastierov, do ktorej už tiež patrí.

I viera v Boha je to, čo pomáha veriacim prekonať toto ťažké obdobie. Máte pre nich na záver nejaký odkaz, nejaké odporúčanie či radu?

Nerád prirovnávam pandémiu koronavírusu k akémusi Božiemu trestu. Vierohodnejšie je pripodobniť ju ku skúške, akež

nás podrobuje nebeský Otec. Tieto dies irae – škaredé či zlé dni nastavujú zrkadlo pevnosti našej viery, pokory zasnúbenej s odvahou zápasit s problémami. Ide však najmä o náročný test našej kresťanskej lásky bližného k bližnému. Lebo jedine v tejto láske a spolupatričnosti môže vzklíčiť nehynúca nádej v nový svit nebeskej zornice.

**Zhovárala sa
Vladimíra Novotná Čajová.**

Spomienky a poďakovania

„Neplačte nado mnou,
len tichý sen mi prajte,
iba spomienku si na mňa v srdci
navždy uchovajte.“

Anna Oravcová

Dňa 22. mája 2020 uplyní rok, čo nás navždy opustila naša drahá mamička, babička, sestra, švagriná Anna Oravcová.

S úctou a láskou spomína dcéra Jana, Marcela a syn Jozef s rodinami.
Spomienka na Teba nikdy nevymizne zo srdca tých,
ktorí Ťa milovali a sú Ťa vďační za Tvoju lásku a obetavosť.

„Čas plynie a nevráti, čo vzal,
zostali spomienky a v srdci žiaľ.“

František Gonda

Dňa 3.5.2020 uplyní rok, čo nás navždy opustil môj milovaný manžel, náš otec, svokor, dedko a pradedko František Gonda.

Tí, ktorí ste ho poznali, venujte mu spolu s nami modlitbu a tichú spomienku.

S láskou spomínáme.
Smútiaca rodina.

Helena Vdovjaková

Dňa 14.05.2020 uplynú dva roky, čo nás po ťažkej chorobe opustila moja mamka Helena Vdovjaková.

Tí, ktorí ste ju poznali, venujte jej tichú modlitbu.

S úctou a láskou spomínajú syn Branislav, vnučka Ninka a ostatná rodina.

„Čím dlhšie nie si medzi nami, tým môj smútok rastie viac a viac.
Oči sa mi slzami zaliali a v srdci sa usadil obrovský žiaľ.“

Jozef Jurčík ml.

Dňa 6. mája 2020 uplyní 8 rokov, čo sme sa navždy rozlúčili s mojím manželom Jožkom Jurčíkom ml.

Kto ste ho poznali, venujte mu, prosím, tichú modlitbu a spomienku.

S láskou na teba spomína manželka Jana, mama Helena,
súrodenci Miro, Rastó a ostatná rodina.

„Svoje srdce celé si nám dal.
Od života pre seba si nič nežiadal.
Všetko len pre svoje deti a rodinu,
Večný pokoj nech ti Pán Boh dá za odmenu.“

Jozef Jurčík st.

Dňa 4. mája 2020 uplynú 4 roky, čo nás navždy opustil náš milovaný manžel, otec a dedko Jozef Jurčík st.

S tichou modlitbou, láskou a úctou spomínajú manželka Helena,
synovia Miroslav a Rastislav s rodinami a všetci, čo Ťa mali radi.

EVANGELICKÁ CIRKEV AUGSBURSKÉHO VYZNANIA

Biblické slovo na mesiac máj 2020:

Slovo povzbudenia z Písma svätého:

O nič nebudte ustarostení, ale vo všetkom s vďakou predkladajte Bohu svoje žiadosti vo všetkých svojich modlitbách a prosbách. A pokoj Boží, ktorý prevyšuje každý rozum, bude hájiť vaše srdcia a vaše mysle v Kristovi Ježišovi.

Filipským 4,6-7

Milí bratia a sestry, evanjelici a.v. v Levoči. Služby Božie v mesiaci máj, ak by došlo k upusteniu karanténnych opatrení sa budú konať nasledovne:

3.5.2020 – 3. nedeľa po Veľkej noci, Sl.Božie o 8.30 v modlitebni

10.5.2020 – 4. nedeľa po Veľkej noci, Deň matiek, Sl.Božie o 8.30 v modlitebni

17.5.2020 – 5. nedeľa po veľkej noci, Sl.Božie o 8.30 v modlitebni

21.5.2020 – štvrtok, Vstúpenie Krista Pána na nebo, Sl.Božie v kostole o 17.00 hodine

24.5.2020 – nedeľa po Vstúpení, Božie o 8.30 v modlitebni

31.5.2020 – 1.slávnosť svätodušná, Sl.Božie o 8.30 v kostole

Pokiaľ budú pokračovať karanténne opatrenia doporučame sledovať bohoslužby vysielané v televízii, rozhlas a iných médiách. Sledujte aj oznamy umiestnené na farskom úrade na ulici Vysoká č.1. Nech vás všetkých chráni a požeňuje náš milý Pán a Spasiteľ Ježiš Kristus.

Pastorálne návštevy a Večera Pánova v domácnosti:

na požiadanie tel: 0917 771 758

alebo 0918 828 399 administrátor zboru Mgr. Jaroslav Matys

Mailom na: faralevoca@gmail.com

WEB: ecavle.sk

*„Oči sa slzou zarosili,
srdce zaplakalo hŕomom,
keď sme stáli nad tvojim hrobom.
Odišli ste cestou, ktorou ide každý sám,
len brána spomienok ostala dokorán.“*

František Janščák st.

František Janščák ml.

Dňa 5.5.2020 uplynú 3 roky od smrti môjho otca Františka Janščáka a 19.5.2020 uplynú rok od smrti môjho brata Františka Janščáka.

Kto ste ich poznali, venujte im tichú spomienku.

S láskou spomína Anička s rodinou.

Marcela Rimska

3. mája si pripomenieme 2. výročie úmrtia mojej milovanej manželky a našej drahej mamičky Marcely Rimskej. Chýbaš nám, nikdy na teba nezabudneme.

S úctou a láskou spomína manžel Milan,
deti Marcela, Svetlana, Miloš a Milan s rodinami.

„Ten, kto Ťa poznal, spomenie si, ten kto Ťa mal rád, nezabudol.“

Mária Olejárová

Dňa 25.mája uplynú smutný rok, čo nás navždy opustila naša milovaná mama.

Kto ste ju poznali, venujte jej prosím, spolu s nami tichú spomienku a modlitbu.

S láskou, vďakou a úctou v srdciach
spomína smútiaca rodina.

POĎAKOVANIE

Ťažko a s veľkým záujmom sme sledovali šíriacu sa pandémiu koronavírusu, ktorá spôsobila, že počas najväčších sviatkov cirkevného roka ostali naše kostoly zatvorené. Ale mestom sa rozniesla veľmi milá a neočakávaná správa nášho pána dekana, Mons. Františka Dluhoša o moderných informačných a komunikačných technológiách a o rozhodnutí ich využiť v priamom prenose v čase svätého Trojdnia a Veľkej noci prostredníctvom TV Levoča v priamom prenose z prázdnej Baziliky sv. Jakuba.

Ďakujeme za toto rozhodnutie vedeniu nášho mesta, na čele s pánom primátorom Miroslavom Vilkovským, TV Levoča, pánovi Vladimírovi Adamkovičovi za obetavé práce s kamerou a všetkým, ktorí sa o tento vzácny prenos pričínili, že sme ho mohli nerušene sledovať.

Ale ďakujeme predovšetkým nášmu pánovi dekanovi, Mons. Františkovi Dluhošovi za pripravený dôstojný program slávenia tohoročnej Veľkej noci. Brány našej nádhornej Baziliky sv. Jakuba musel nechať zatvorené, ale prešiel s celým svojím slávnostným sprievodom s našimi kňazmi, sestričkami, do všetkých našich otvorených domácností, do našich sŕdc!

Pozorne sme prežívali obrady Zeleného štvrtku na pamiatku Pánovej večere a ustanovenia Sviatosti oltárnej, slávenia utrpenia a smrti Pána na Veľký piatok, Veľkonočnú vigíliu Pánovho Zmŕtvychvstania a v nedeľu nedeľ slávnostnú svätú omšu obohatenú o známu sošku Zmŕtvychvstalého, ktorú na oltár pán dekan uložil. A slová vypočutej homílie ukladali sme si pozorne do svojich duší, pretože každý si tam vedel niečo nájsť. A ak by sme chceli túto homíliu zhodnotiť, dostala by určite jednotku s hviezdíčkou.

Nejedna slza vďaky a pochopenia stiekla po tvári pri záverečnej piesni pána Kopnického: „Na svoju česť Ti sľubujem, Ježišu môj,... – len sily ráč mi viac dať v každej dobe, aby som mohol vytrvať v svojom sľube!“

Naše modlitby zaleteli aj na Mariánsku horu, k nohám našej Patrónky s prosbou za odvrátenie a ukončenie pandémie koronavírusu a jej ľudské obete, aby sme mohli ďalej žiť v nádeji, že sa skoro otvorí brána našich kostolov a že sa v nich stretneme!

Úprimné Pán Boh zaplať!

Vďační Levočania

**Ponúkam do prenájmu na dlhšiu dobu 3 izbový byt na 3. poschodí.
Byt je na Bottovej ulici č. 16 v Levoči. Byt je slnečný.
Viac informácií na tel. čísle: 0949 580 450**

VÁŽNE VŠETKO V JEDNEJ POISTKE?

- 10 poisťovní na jednom mieste.
- 10 ponúk PZP pre vaše auto.
- U nás si vyberiete **TO ČO CHCETE** a nie to čo musíte.

ZVER, SKLO, ÚRAZ, ŽIVEL, VÝTLK

U NÁS ÁNO

STÁLE NA PŮVODNOM MIESTE POD PIZZÉRIOU OPROTI DAŇOVÉMU

Najlacnejšie!
poistenie áut

V. Štefaňák 0905 585 073

LE VETROVÁ 5

PRÍĎTE K NÁM!

PZP 52€

Túra Dravce – Vlkovce – Brezová – Levoča

„To ňe vylety, to hladové pochody“. Takto zvykol môj dedko označovať túru, ktorú sme s rodičmi nejednu nedelu absolvovali ako malí. Po mnohých rokoch nastal čas na repete. Oprášim spomienky, trochu sa prevetrám a zistím, či to naozaj bola až taká hrôza.

Ide víkend a ja znovu obraciam svoju pozornosť na domáce pohorie – Levočské vrchy. Voľba padne na červenú značku z Draviec cez obec Vlkovce na vrchol Brezová, odtiaľ na Zbojnícku lúku a potom po zelenej dolu do Levoče. Nedelne ráno je hmlisté, ale predpoveď zo včera sľubuje inverzie. Nadmorská výška Brezovej je 947 m n. m., čo by malo s prehľadom stačiť na to, aby som sa dostal nad oblačnosť. Rýchlo sa balím, štartujem auto a je zhruba 10.00 h, keď prichádzam do Draviec. Parkujem pri historicky významnom kostole sv. Agnesy a pár minút na to vyrážam. Trasa spočiatku vedie obcou. Po krátkom stúpaní, v prudkej ľavotočivej zákrute, sa červená značka odpája od cesty z Draviec do Bukovinky. Všetko navôkol je krásne namrznuté. Stromy, kríky, tráva... Chodník mierne stúpa a vedie striedavo cez lúky a lesy. Na rozľahlej lúke kvôli hmle na chvíľu strácam orientáciu, ale stačí sa držať cesty, vedúcej jej stredom. Onedlho vstupujem opäť do lesa, prechádzam okolo prieseku pod elektrickým vedením a prichádzam na ďalšiu lúku. Tu vyplaším čriedu sŕn a v diaľke mizne aj veľká líška. Chodník stále mierne stúpa, podobne ako mne tlak z neustupujúcej hmly. Nabral som niečo cez 200 výškových metrov a nado mnou ani náznak modrej oblohy. Absolútne ticho občas preruší štekot psov. Zrejme sa blížim k Vlkovciam. Márne sa snažím vybaviť si nejaký okamih z absolvovania tejto túry v minulosti. Kde-tu vykukne zubaté Slnko, ale vzápäť ho zahaľuje ešte hustejší kúdol hmly. Až podivný altánok pri futbalovom ihrisku a vzdialené siluety posledných domov dávajú tušiť, že som vo Vlkovciach. Vlkovce sú maličká dedina, učupená hlboko v horách na konci cesty v nadmorskej výške 830 m n. m. Má 458 obyvateľov a prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1268. Je to však dôležitá križovatka

viacerých cyklotrás a červeno značenej turistickej trasy. Je nedľa obeda a až na pár ľudí je dedina vybitá. Netrvá dlho a Vlkovce opúšťam. Značka vedie po asfaltovej ceste z Tvarožnej. Matne, ale fakt len matne si vybavujem spomienky na miesto, ktorým práve prechádzam. Tu, kde cesta vchádza do lesa, sme mávali prestávku a zvykli sme si opekať slaninu a iné dobroty. Čo iné by si človek pamätal, keď nie občerstvovacie zastávky? Ja sa tu ale nezastavujem. Je riadna zima, hmla neustupuje a samému by mi aj

tak nechutilo. Chvíľu zvažujem, či sa spustiť do dedinky Hradisko, ktorá je podobne ako Vlkovce doslova na konci sveta, akurát ešte o 10 m vyššie. Nakoniec to nechávam tak, odbočujem z asfaltky a pokračujem ďalej pekne po červenej. Pár minút na to prichádzam ku krásnej kaplnke v ešte krajšom prostredí namrznutých trsov trávy. Fotoграфovanie trvá asi 15 minút, potom sa poberám ďalej. Metre pribúdajú a obloha nad mojou hlavou začína nápadne modrieť. Slnko si čoraz častejšie nachádza medzierku medzi kúdolmi hmly. Fotím osamotený strom uprostred

strmej lúky s namrznutou trávou. Ako sa pomaly blížim k najvyššiemu bodu dnešnej trasy, obloha sa takmer vyjasňuje. Ale na samom vrchole smutne konštatujem, že ani 947 metrov dnes nestačí na to, aby som sa dostal nad inverziu. Hore je síce pekne modro, ale všade navôkol ostáva hustá hmla. No atmosféra je o to čarovnejšia. Stromy sú obalené hrubou vrstvou námrazy, rovnako ako kríky a steblá trávy. Robím ešte jeden naivný pokus a vydávam sa kúsok po hrebeni smerom na sever. Paráda – na 5 sekúnd som zhladal

vysokotatranský Kriváň. Slnko nestíha zohriať vzduch, a tak je dosť chladno a hlavne vlhko. Neostáva nič iné, než sa otočiť a pokračovať v túre. Škoda, chýbalo možno 50 výškových metrov. Cestou z Brezovej sa veľmi rýchlo opätovne ponáram do hustej hmly. Chodník vchádza do lesa a kombinácia namrznutých stromov a opadaného žltého lístia je magická. Robím pár fotiek, ale už sa zbytočne nezdržiam. Postupne prechádzam Špitálskou a Zbojníckou lúkou. Mením červenú značku za zelenú a zrýchleným tempom sa púšťam po dobre známom Ruskinovskom chodníku dolu do Levoče.

Keď prichádzam k smerovníku pri Košickej bráne, je niečo po tretej. Počítadlo kilometrov sa zastavuje na hodnote 17 km. Zase mám za sebou jeden parádny deň v prírode. Dnes to síce bolo bez výhľadov, ale s o to intenzívnejšími zážitkami z nečakaného a neznámeho. V nohách cítim únavu a preto verím spomienkam rodičov, že ako deti sme tento výlet často končievali „na koni“. Trasa je dobre značená a vzhľadom na malé prevýšenia je vhodná aj pre menej skúsených turistov či mladšie ročníky. Zavedie vás do krásnych a tichých končín Levočských vrchov a je rozhodne z tých menej frekventovaných. V prípade záujmu je možné odskočiť si do dedinky Hradisko alebo zo Zbojníckej lúky zbehnúť na Kohlwald a túru ukončiť na Kováčovej vile.

Martin Drahomírecký

Správanie sa v lese

Lesy sú neoddeliteľnou súčasťou obrazu Slovenska. Či sa jedná o okolie riek alebo o naše pohoria, takmer vždy je niekde na obzore les. Vnímame ho takmer podvedome, ale naozaj vieme, čo sa v ňom odohráva, kto alebo čo tam žije, či rastie?

Bohužiaľ, nie všetci si uvedomujeme, že voda nevyviera z vodovodného kohútika, ale najčastejšie sa zbiera niekde v lesoch, že lesy tlmia hluk, znižujú množstvo prachu v našom okolí a sú útočiskom rozličných druhov rastlín a živočíchov. Je dôležité poznať tieto vzťahy, aby sme ich neničili, ale aby sme im rozumeli, lebo tak chránime sami seba a našu vlastnú budúcnosť.

Pomaly sa nám končí apríl, mesiac lesov. Mesiac, v ktorom sa príroda doslova prebúdzá zo zimného spánku. Lesy sa začínajú zelenáť a lesná zver privádza na svet svoje potomstvo. Teplejšie dni nás akosi prirodzene ťahajú do prírody. Aj súčasná epidemiologická kríza nám ukazuje, že najbezpečnejším miestom pre nás je otvorená príroda. Lesný ekosystém je však práve na jar obzvlášť citlivý na nesprávne zásahy do jeho prirodzenej rovnováhy. Na to by sme v tomto období zvýšenej návštevnosti lesa mali starostlivo myslieť. Áno návštevnosti, lebo my, ľudia, sme v lese hosťami. A vítaní sme len vtedy, keď vieme, ako sa v ňom máme správať.

O tom, že les nie je smetisko a nemali by sme v ňom nechávať žiaden odpad hádam ani netreba podrobnejšie hovoriť. Aké sú však ďalšie zásady správania sa človeka v lese? Poďme si stručne pripomenúť aspoň tie základné.

V lese sa nesprávajme hlučne

V lese sa nesprávajme hlučne. Umožní nám to počuť hlasy jeho obyvateľov. Keď sa neponáhľame a nie sme hluční, vidíme a počujeme viac. Samozrejme, rozprávať sa môžeme, nikdy by sme však nemali kričať, púšťať hlasnú hudbu, či inak vydávať hlasné zvuky. Niekedy si to ani neuvedomujeme, ale hluk veľmi nepriaznivo vplýva na zvieratá a iné živočíchov. Pre lesnú zver je hluk veľmi nepríjemný a spôsobuje jej veľký stres.

Je jar a my sa rodíme.

MLÁĎATÁ V PRÍRODE NIE SÚ OPUSTENÉ
Ich mama je nablízku.

NESPRÁVAJTE SA HLUČNE!

**ZVÝŠTE OPATRNOSŤ
A NEPÚŠTAJTE VOLNE
SVOJE PSY!**

**NÁJDENÝCH MLÁĎAT
SA NIKDY
NEDOTÝKAJTE!**

Ďakujeme, že sa v prírode správate ako zver :)

WWW.POLOVNICKAKOMORA.SK

Nepúšťajme voľne svojich psíkov

Aj keď je váš pes kamarátsky a chce sa len hrať, zver to nevie a psíci ju rušia. Lesná zver psa vníma ako predátora a stresuje ju už len jeho prítomnosť. Stret psa s lesnou zverou môže mať obzvlášť na jar tragické následky pre mláďatá, ktoré sa psovi nedokážu ubrániť, ale v niektorých prípadoch aj pre psa, ktorý sa nemusí ubrániť diviáčici, chrániacej svoje potomstvo. Psov by sme teda v prírode vždy mali venčiť iba na vôdzke.

Tak ako v parku, či na ulici, aj v lese by sme po svojich psích miláčikoch mali upratať. Ich odpad totiž nie je „prírodný“. Agentúra na ochranu životného prostredia (EPA) psie výkaly radí do rovnakej kategórie ako herbicídy, insekticídy, či masťné chemikálie, ktoré môžu prenášať množstvo chorôb vrátane začervenia, parvovírusu, giardiózy či kryptosporidízy.

Nedotýkajme sa nájdených mláďat

V prvom rade osamotené mláďa veľmi pravdepodobne nie je naozaj opustené. Matka svojho potomka určitý čas pravidelne necháva osamote, keď zháňa potravu. Menej času s ním trávi najmä v prvých dňoch života, čím ho chráni pred rizikom odhalenia predátormi. Príroda vybavila mláďatá dômyselnými ochrannými mechanizmami, aby zostali nepovšimnuté. Srnčatá či jelenčatá majú tesne po narodení omnoho menej intenzívny pach ako dospelé jedince. Vďaka ochrannému sfarbeniu srsti zasa výborne splývajú s prostredím. Pri nebezpečenstve spravidla neunikajú, skôr splývajú s prostredím. Ak objavíme opustené mláďa, musíme počítať s tým, že jeho matka sa zdržiava niekde v blízkosti. Zver má však pred ľuďmi prirodzený rešpekt, preto neočakávajte, že sa matka objaví. Mláďatá nepotrebujú ľudskú pomoc a v žiadnom prípade si ich neberte domov. Ale nielen to, nemali by ste ich ani chytať či hladkať. Mláďatá po kontakte s človekom strácajú svoj prirodzený pach a matka ich následne už nemusí prijať.

Nevypaľujme trávu

Predpokladaný úžitok zo zbavenia sa nepotrebných suchých porastov

ohňom vysoko prevyšujú škody, ktoré takéto požiare zapríčinia. Poškodzuje sa štruktúra povrchovej vrstvy pôdy, jej odkrytím sa zvyšuje erózna ohrozenosť a umožní sa vyšší výpar i presychanie, napomáha sa rozširovaniu odolnejších agresívnych druhov rastlín, spaľujú sa vývojové štádiá mnohých drobných živočíchov, čo negatívne ovplyvňuje potravnú základňu vyšších živočíchov, a tiež zanikajú prirodzené, mnohokrát posledné útočiská organizmov, čo znižuje celkovú biodiverzitu krajiny. Plošným vypaľovaním môže dôjsť k likvidácii celých populácií menej mobilných druhov.

Nezakladajme ohniská mimo na to určených miest

Oheň zapalujeme len na miestach, kde je to dovolené. Vždy majme na pamäti, že hrozí nebezpečenstvo požiaru. Aj zdanlivo malý požiar lesu obrovsky uškodí. Môžu zhorieť malé, čerstvo vysadené stromčeky aj staré stromy. Prípadný požiar ohrozí tisíce zvierat, ktoré na prvý pohľad ani nemusíte vidieť (hmyz, malé stavovce). Požiar môžeme založiť aj nevedomky, ak ho založíme na lesnej hrabanke, ktorá horí pomaly a skryto pod povrchom zeme a môže znenazdania preskočiť na koreňový systém okolitých kríkov a stromov. Akýkoľvek požiar stojí majiteľa lesa obrovské materiálne škody. Navyše sa skúsme vžiť do situácie vydesených zvierat, ktoré utekajú pred ohňom a dymom a nevedia, kam sa schovať.

Nevyrušujme zver jazdou autami, motorkami a štvorkolkami po lesných a poľných cestách

Táto zásada je v poslednom období obzvlášť aktuálna. Nezodpovednými jazdcami sa v posledných rokoch lesy len tak hemžia. To, že na okraji lesa nie je pri ceste značka so zákazom vjazdu, nič neznamená. Vjazd motorovým vozidlom na poľné a lesné cesty je s výnimkou plnenia povinností v lese jednoducho zakázaný. Jedným z dôvodov je ochrana lesných ciest pred nadmerným opotrebením. Majitelia lesov ich vybudovali predovšetkým preto, aby bola zachovaná zdravotná a požiarne ochrana lesa a možnosť ťažby dreva. Ďalším, ešte dôležitejším dôvodom je hluk motorov, ktorý stresuje a plaší poľnú a lesnú zver, ktorá potom zmä-

tene hľadá záchranu útekem a stráca potrebnú energiu, čo je pre ňu nebezpečné osobitne v zimnom a jarnom období. V lete má zver síce dostatok potravy, ale pri úteku sa snaží hľadať úkryt v nedostupných lesných porastoch, ktoré potom poškodzuje ohryzovaním alebo na poliach, kde spôsobuje škody na poľnohospodárskych plodinách. V neposlednom rade, hluk motorov vyrušuje všetkých tých návštevníkov prírody, ktorí tam hľadajú to, čo príroda človeku najlepšie poskytuje, pokoj a oddych.

Rešpektujme pokoj lesnej zveri

Zver nás v lese vidí a počuje, aj keď my nevidíme a nepočujeme ju. Zver, ktorá zaregistruje človeka sa prestáva pást, prežúvať a buď sa dá na útek, alebo aspoň zostáva v strehu. Ak podobné streasy prežíva vo dne i v noci, zmení rytmus svojho života. Potravu neprijíma v obvyklom čase, nemôže oddychovať, dostatočne dlho prežúvať, v zime nemôže šetriť energiou, chorľavie. A keďže deficit vo výžive si kompenzuje ohryzovaním porastov, spôsobuje hospodárske škody. Rekreačné využívanie krajiny môže byť takmer nevinné, kým sa ľudia držia turistických či cyklistických cestičiek a dodržiavajú pravidlá správania sa v lese. Naopak nekoordinované a nekontrolované preliezanie húštin, okolia krmných zariadení, zdvíhanie zveri z ležoviek, či rušenie zveri na rannej a večernej paši dokáže zvieratá poriadne vyplašiť. Samice sú zvlášť citlivé na stres v čase kladenia mláďat, dojčenia, respektíve hniezdenia a vývážania mláďat. Keď je zver rušená celoplošne, stráca priestor na oddych a pokojný príjem potravy. Do prírody preto vstupujeme s rešpektom k lesnej zveri a jej potrebám. Na rozdiel od nás, ona je v lese doma. Pre svoj zdravý vývoj a život potrebuje pokoj a ticho.

Veríme, že väčšina z nás sa v lese správa zodpovedne. Prírodu spoločne chránime a vážime si ju. Veľmi pekne ďakujeme za porozumenie a tešíme sa na stretnutia v prírode so všetkými disciplinovanými návštevníkmi.

Lesu zdar!

Pavol Papcun
Vedúci kancelárie Obvodnej
poľníckej komory v Levoči

PONUKA VOĽNÉHO PRACOVNÉHO MIESTA - LESY MESTA LEVOČA

Zamestnávateľ:

Lesy mesta Levoča, spol. s r.o.
Novoveská cesta 930/33
054 01 Levoča
zastúpený Ing. Jánom Tancárom –
riaditeľom spol. s r.o.

Ponúka voľné pracovné miesto:

referent pre ekonomiku, mzdy a personalistiku

Termín nástupu:

dohodou v druhej polovici r. 2020

Pracovný pomer:

na dobu určitú, po zapraxovaní na dobu neurčitú

Základná zložka mzdy:

770,00 € mesačne brutto

Náplň práce:

- práce na ekonomickom úseku
- evidencia a rozúčtovanie dodávateľských faktúr v podvojnom účtovníctve
- komplexné vedenie personálnej a mzdovej agendy
- evidencia došlej a odoslanej pošty

Rozsah pracovného úväzku:

plný pracovný úväzok – 37,5 hod./týždeň

Ponúkané výhody:

mzdové náležitosti okrem uvedenej základnej mzdy tvoria aj pohyblivé

zložky mzdy – prémie, osobný príplatok a odmeny vyplácané v zmysle Zásad odmeňovania zamestnancov a členov orgánov spoločnosti Lesy mesta Levoča, spol. s r.o.

Kvalifikačné predpoklady

Požadované vzdelanie:

vysokoškolské vzdelanie II. stupňa vrátane

Odbor: ekonomika

Požadovaná prax:

minimálne 3 roky v odbore

Ekonomické, počítačové a jazykové znalosti:

- znalosť právnych predpisov pre oblasť účtovníctva, daňovníctva, financovania a štatistiky v podnikateľskej sfére – pokročilá
- znalosť právnych predpisov pre oblasť personalistiky a miezd – pokročilá
- práca na počítači v programe word, excel, power point, outlook, emailová komunikácia a práca s internetom – pokročilá
- znalosť používania programu od firmy SOFTIP – vítaná
- znalosť aspoň jedného cudzieho jazyka – angličtina, nemčina – pokročilá

Osobnostné predpoklady:

zodpovednosť, spoľahlivosť, samostatnosť, komunikatívnosť

Zoznam požadovaných dokladov:

- žiadosť o prijatie do pracovného pomeru
- motivačný list
- profesijný životopis
- doklad o najvyššom dosiahnutom vzdelaní
- doklad preukazujúci splnenie podmienky trojročnej odbornej praxe
- potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti na výkon funkcie

Písomné žiadosti o prijatie na uvedené pracovné miesto vrátane požadovaných dokladov je potrebné doručiť na adresu Lesy mesta Levoča, spol. s r.o., Novoveská cesta 930/33, 054 01 Levoča najneskôr do 20.6.2020.

Pri osobnom doručení bude s uchádzačom vykonaný zároveň pohovor.

Ostatní uchádzači si termín pohovoru dohodnú telefonicky na č. telef. 053/4699740, kde je možné smerovať aj prípadné dotazy uchádzačov.

NIŽŠIE SPLÁTKY? ODKLAD SPLÁTOK? POISTNÉ KRYTIE NA KORONAVÍRUS?

Volám sa Radovan Stoklasa a som odborník na osobné financie. Pracujem pre spoločnosť Phinance Slovensko a **MÁM PRE VÁS DOBRÉ SPRÁVY.**

Počuli ste, že banky pomaly zdvíhajú úroky na úveroch? Viete ako môžete platiť menej?

Je to jednoduché!

Aj napriek koronakríze je na Slovensku stále veľká konkurencia bánk. Tie sa o klientov, ktorí disciplinovane platia svoje úvery neustále bijú. Chcú ich prilákať na nižšie úroky a dokonca sú ochotné aj preplatiť všetky poplatky, len aby k nim nový klient prešiel. Čo to znamená pre Vás?

Buď Vám banka zníži úrok na existujúcich úveroch, alebo Vám iná banka poskytne nové a lepšie podmienky. **Môžete jedine získať!**

Chcete sa dozvedieť ako postupovať?

Kontaktujte ma, pomôžem Vám. Momentálne je tu jedna z posledných možností mať nižší úrok na dlhšiu dobu!

Kryje Vaša poisťka následky koronavírusu? Alebo nemáte poistenie vôbec?

Pomôžem Vám zorientovať sa v podmienkach Vašej životnej poisťky, aby ste mali istotu, že máte to správne krytie. Popríklad viem odporučiť a navrhnúť riešenie, ktoré zabezpečí Vaše potreby.

A to všetko teraz ONLINE.

Preto ma neváhajte kontaktovať a získajte bezplatnú konzultáciu a podmienky, na ktoré máte nárok.

S pozdravom **Radovan Stoklasa**

0905 155 485 radovan.stoklasa@phinance.sk

REALITY A KORONAVÍRUS

Koronavírus spôsobujúci ochorenie COVID-19 sa na Slovensku objavil prvýkrát 6. marca 2020. Hádám všetkých ľudí nejako poznačil, či už zdravotne, pracovne, narušením obvyklých životných činností alebo vzťahov, ale aj finančne... Nariadenia vlády a úradu verejného zdravotníctva v súvislosti s obmedzením slobody pohybu spôsobili, že ľudia sa začali viac zdržiavať doma.

Čo sa týka realitnej oblasti, **z obáv zo šírenia nákazy, sa znížil počet obhliadok predávaných nehnuteľností (resp. počet záujemcov o kúpu), tiež počet nových nehnuteľností na predaj, no k výraznému zníženiu cien nehnuteľností zatiaľ nedošlo** - to sú najčastejšie okruhy tém, ktoré ľudí v súčasnej dobe zaujímajú.

Ďalší vývoj záleží hlavne od toho, kedy dôjde k úplnému zastaveniu šírenia vírusu u nás aj v okolitých štátoch, ovplyvní ho kondícia našej ekonomiky, bankový aj výrobný sektor, služby, zamestnanosť, kúpyschopnosť obyvateľov a i.

Do doby, kým sa situácia na trhu znormalizuje, **odporúčam budúcim predávajúcim, ale aj tým, ktorí chcú mať istotu, že majú dokumenty k nehnuteľnostiam v poriadku, nech si skontrolujú listy vlastníctva k nehnuteľnostiam a v nich aspoň základné zápisy** - či súhlasia tituly nadobudnutia, počet parciel a rozloha pozemkov, veľkosť spoluvlastníckych podielov, zmeny priezviska, bydliska, doplnené VŠ tituly. Nezabudnite na zápisy a výmazy v časti C - Ťarchy, kde sa uvádzajú napr. vecné bremená alebo záložné práva. Stali sa už prípady, keď kompetentní v banke zabudli poslať kvitanciu na kataster a ostal zápis záložného práva vyplývajúceho z úveru, i keď bol už vyplatený. Rovnako po zosnulom ostáva často v ťarchách zápis práva dožitia, ak je zriadené, kým sa nepožiadá o jeho výmaz - kataster túto zmenu nerobí automaticky po smrti. Tieto zápisy niekedy vedú odradiť - znechutiť potenciálnych kupujúcich a je potrebný ďalší čas na ich odstránenie. Čo je ešte dôležité, sú zápisy exekučného práva a ich výmazy. Posledne sa mi stalo, že vlastník bytu dostal neoprávnenú exekúciu, zápis do listu vlastníctva aj ďalších verejných registrov tým, že si exekútor zmýlil totožnosť, lebo meno, priezvisko aj prvá časť rodného čísla boli rovnaké u dvoch mužov.

Potrebujete pomoc s kontrolou listu vlastníctva?
Túto službu pre Vás rada urobím bezplatne.

Uvažujete v blízkej dobe aj o predaji svojej nehnuteľnosti? Neváhajte ma kontaktovať. Môžeme si predaj spoločne naplánovať. Realitnú sprostredkovateľskú činnosť vykonávam nepretržite už 10 rokov, mám veľa skúseností, dokážem pomôcť aj Vám.

Bc. Beáta Kohiarová, RSc.
Váš profesionál v realitných službách

Pravdou je, že dobro sa nachádza úplne vo všetkom, čo sa stane. Upísali sme sa tejto skúsenosti, aby sme sa mohli poučiť. To, čomu sa naučíme, nás zdokonaluje, necháva rásť a posilňuje dokonca aj vtedy, keď okolnosti sa v danom čase zdajú negatívne, skľučujúce alebo také, že by ste sa ich mali obávať. Pravdou je, že ak hľadáte dobro - ak hľadáte práve to dobro - nájdete ho tam.

SONIA POWERSOVÁ

Email: beata.kohiarova@gmail.com

Tel. č.: 0918 125 835

www.beatakohiarova.sk

KOLLÁROVCI®

LEVOČA

SOBOTA 3.10.2020 • KINO ÚSMEV • O 19:00 HOD.

Vstupenky zakúpené na pôvodný termín 18.4.2020 ostávajú v platnosti.

VSTUPNÉ 15€. Predpredaj lístkov v pokladni:

Mestské kultúrne stredisko mesta Levoča, Námestie Majstra Pavla 54, Levoča t.č. 053 451 2522